




Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen toimintamallit

Sisällysluettelosta otsikkoa klikkaamalla pääsee siirtymään suoraan toimintamallin kuvaukseen.

Toimintamallit

Toimintamallin tila:

-  = Toimintamalli ei vielä käytössä, vaatii vielä yhteensovittamista.
-  = Toimintamalli on menossa kohti tavoitetta, vaatii vielä toimenpiteitä.
-  = Toimintamalli on käytössä/valmis, tavoitetila on saavutettu kokonaan tai "olla lähellä maalia".

Sisällysluettelo

[Sote-keskus kehittäminen](#)

[Lasten ja perheiden palveluiden kehittäminen](#)

[Psykososiaaliset menetelmät](#)

[Sosiaalihuollon kehittämisohjelmaan sisältyvät toimintamallit](#)



Sote-keskus kehittäminen

[SOTE-KESKUS KONSEPTI \(mallinnus\)](#)

[Etelä-Pohjanmaan yhtenäinen hoidon tarpeen arvioinnin toimintamalli \(terveyspalveluissa\)](#)

[SoTe-tike](#)

[Omasuuntima](#)

[Sosiaalityöntekijä vastaanottopalveluissa](#)

[Suun terveydenhuollon laatu- ja vaikuttavuusmittaristo](#)

[Suun th:lle suunnattu lasu-ilmoituksen tekemisen ohje](#)

[Esikoista odottavien vanhempien suunterveyden edistäminen](#)

[Suunhoidon oppitunti yläkoululaisille](#)

[Kotihoidon asiakkaiden seulonta sth-käynnille \(pilotti\)](#)

[Alle kouluikäisten lasten suun terveyden edistäminen](#)

[Yhteisasiakkuus lähiterveyspalveluissa](#)

[Fysioterapeutti osana lähiterveyspalveluiden vastaanottotiimiä](#)

[Luomi- ja ihomuutosten tarkastus](#)

[Työkyvyn tuen tiimin toimintamalli](#)

[Asiakaspalaute](#)

[Aikuisneuvolatoimintojen yhtenäistäminen](#)

[Työttömien terveystarkastuksen yhtenäistäminen](#)

[Omavalvonta päivittäisen asiakastyön työkaluna](#)

[Yhtenäinen kotisairaalaverkosto ml. palliatiivinen ja saattohoito](#)

[Varhainen tuki pienten lasten \(0-3v\) syömisen haasteisiin](#)


[Kuntoutustyöryhmien toiminnan yhtenäistäminen ja kehittäminen](#)

[Kuntoutukseen ohjautumisen edistäminen ja kuvaaminen](#)


[Sote-keskusten fysioterapeuttien työkyvyn arvioinnin yhtenäistäminen](#)

[Aikuisten perustason ADHD tutkimus- ja hoitopolku](#)

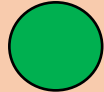


Toimintamalli: SOTE-KESKUS KONSEPTI (mallinnus) PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä ja levittämistä alueellisesti	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen Ei sovittu	Yhteyshenkilö: Anna Nurmela ja Anneli Riski
---	---	--	--	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Asiakkaalle sujuvat ja selkeät palvelut, yhdellä yhteydenotolla, sujuvasti, integroidusti, tarpeen mukaan
Ammattilaiset	Monialainen ja monitoimijainen tapa toimia, selkeät yhdessä sovitut ja kuvatut yhteiset toimintamallit alueellamme
Laatu	Yhdenmukainen tapa toimia alueella, asiakkaille samankaltainen palvelu/tuki/apu joka puolella Etelä-Pohjanmaata, sujuvasti ja helposti
Vaikuttavuus	Kansalliset hyötytavoitteet toteutuvat sote-keskus konseptin toteutuessa. Hyötytavoitteet ovat palveluiden yhdenvertainen saatavuus, palveluiden oikea-aikaisuus, palveluiden jatkuvuus, ennalta ehkäisevä tai ennakoiva työ, palveluiden laatu ja vaikuttavuus (hyöty), palveluiden monialaisuus ja yhteentoimivuus
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Edellä mainittujen vaikuttavuusnäkökulmien toteutuessa kustannusvaikuttavuus lisääntyy (kustannusten nousun hillintä)
Monialaisuus / monitoimijuus	Pitkällä tähtäimellä moniammatillinen ja -alainen yhteistyö vahvistuu (esim. asiakasohjauksen kanssa), ei päällekkäisyyttä, sujuva polku asiakkaalle
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Toimintamallien käyttöönotto ja niiden seuranta, integraation toteuttaminen käytännössä. Sovittava, kuka vastaa sosiaali- ja terveyskeskuksen mallinnuksen jatkokehittämisestä ja seurannasta jatkossa, kuinka mallinnus elää arjessa. Yhteinen ymmärrys arjessa
Muuta huomioitavaa?	Innokylä: Sote-keskuskonsepti Etelä-Pohjanmaalla Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Etelä-Pohjanmaan yhtenäinen hoidon tarpeen arvioinnin toimintamalli (terveyspalveluissa) <p style="text-align: right;">PALUU</p>	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä yksikkö vastaa toimintamallista hankkeen jälkeen (tehtävänimike) Lähi-terveyspalvelut ja 24/7 palvelut	Hankkeen yhteyshenkilö: Jaana Nyström
--	---	--------------------------------------	---	---

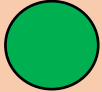
Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Etelä-Pohjanmaan väestö saa terveydentilaansa tarvitsemaansa yhdenmukaista, oikea-aikaista ja laadukasta hoidon tarpeen arvioita ja ohjausta
Ammattilaiset	Hoidon tarpeen arvioita tekevillä terveydenhuollon ammattilaisilla on yhtenäinen toimintamalli. -> jolloin asiakkaan saama terveydentilan arviointi on yhtenäistä riippumatta asiakkaan asuinpaikasta, resursseista ja rakenteista hyvinvointialueella. Ammattilaisilla on toimivat konsultaatiomenetelmät sekä sähköiset työkalut tukemassa laadukasta hoidon tarpeen arviointia
Laatu	Kansallisen ja alueellisen hoidon tarpeen arvioinnin oheistusten toteutuminen. Ammatillisen osaamisen vahvistaminen. Hoitotakuu lakiin vastaaminen
Vaikuttavuus	Asiakas saa oikein kohdistunutta hoitoa ja ohjausta-> jolloin palvelujen laajempaa tarvetta ei tule, asiakkaan vointi ei heikkene. Asiakas on oikeassa paikassa-> jolloin hoitopaikan ja hoitotoimenpiteiden resurssit kohdistuvat oikein ensi kontaktista lähtien. Asiakas on oikeassa ajassa-> jolloin vältetään turhalta jonottamiselta ja toisaalta ylivuoto reaktiolta toisiin palveluihin esim. yhteispäivystykseen Ammattilaisella vastuu jatkumosta-> saadaan asiakkaan asia heti käsiteltäväksi ja vältetään asiakkaan "luukuttamiselta".
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Asiakkaan yksinkertainen tai selkeä asia ratkaistaan heti. Monimuotoisesta asiasta otetaan koppi ja ammattilainen ohjaa oikealle ammattilaiselle jatkokäsittelyyn. Jatkokäsittelyssä ammattilaisella on yhteydenotto keinot, konsultaatio mahdollisuudet, palvelutarjotin yms. joiden avulla asiakkaan asia ratkaistaan sujuvasti. ->Jolloin asiakkaan "läpimeno" terveyspalveluissa on kohtuullinen ja sujuu tarkoituksenmukaisesti. Terveydentilan selvittely ei veny kohtuuttoman pitkäksi eikä pitkittyessään mahdollisesti siirry yhteispäivystyksen hoidettavaksi. Tai mahdollisesti jää hoitamatta kokonaan jolloin komplisoitunut tilanne lisääntyneinä kustannuksina on hoidettavana.
Monialaisuus / monitoimijuus	Laaja-alainen terveydenhuollon hoidon tarpeen arviointi, mutta tarvittaessa ohjataan muihin palveluihin, mm sosiaalipalveluihin - ikäihmisten palveluihin ym.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella	Toimintamallin juurruttamiseksi tulee huomioida resurssoinnissa niin että olisi nimetty vastuhenkilö jokaisessa sote-keskuksessa tai nimetty vastuu taho/yksikkö. Toimintamallin kehittäminen jatkuu yhdessä tulevan digisote-keskuksen kanssa.
Muuta huomioitavaa?	Hoidon tarpeen arvioinnin kehittäminen Etelä-Pohjanmaalla Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: SoTe-tike PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä sekä laajentamista koskemaan koko HVA:ta, jotta asetetut strategiset tavoitteet saavutetaan	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen Ikäpalvelut omistaa Valvomo-projektin/SoTe-tiken, 24/7 vastaa omista resursseista	Yhteyshenkilö: Kosti Tuokkola
---	---	--	---	---



Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Asiakas saa Oikean avun, Oikeaan aikaan, Oikeassa paikassa
Ammattilaiset	Moniammatillinen koordinoitu tuki yksittäiselle työntekijälle ennakoimattomaan tilanteeseen, hyödyntäen jatkossa laajasti digitalisaation sekä tekoälyn mahdollistamia keinoja havainnointiin sekä päätöksentekoon.
Laatu	Strukturoitu malli hoidon tarpeen arviointiin jokaiselle ammattiryhmälle erikseen, mikä ohjaa ennakoimatonta tilannetta tarkoituksenmukaiseen suuntaan.
Vaikuttavuus	Toimintamallin tarkoituksena on lisätä ennaltaehkäisevyyttä palvelujen piirissä olevien asiakkaiden toimintakyvyn alentumiseen liittyen. Näillä toimenpiteillä voidaan vaikuttaa yksilön kykyyn pärjätä pidempään omassa kodissa ja kevyemmällä palveluilla.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	"Raskaampiin" palveluihin vain ne, jotka sitä todella tarvitsevat. Pällekkäisyyksien poistaminen toimintaa koordinoimalla, kun kyseessä ennakoimaton tilanne palvelujen piirissä olevilla kansalaisilla. Kyky vaikuttaa ensihoidon kuljettavien yksiköiden tehtäväsidonnaisuuteen, ohjaamalla kiireettömiä D-tason tehtäviä muihin palveluihin tai antamalla kansalaiselle omahoito-ohjeet.
Monialaisuus / monitoimijuus	SoTe-tike yhdistää laajasti sote-kentän ammattilaiset toimimaan yhteisen tavoitteen edistämiseksi koordinoitusti. Koordinoimalla ammattilaisia/palveluita voidaan ohjata tarvittava apu paikalle kustannustehokkaasti.
Mitä pitää tapahtua v. 2023, jotta toimintamalli on käytössä alueellamme	SoTe-tike 2.0 kehitystyön jatkaminen, joka tarkoittaa maantieteellisen laajentumisen lisäksi kotisairaalan sekä teknologian (Valvomo) mukaantulon ja toimintaan integroimisen edistämistä. Tähän liittyy vuoden 2024 toiminnan suunnittelu budjetin sallimissa kehyksissä. Uusiin tiloihin muuton valmistelu sekä osallistuminen hyvinvointialueen henkilöturvun järjestämiseen kotiin vietäviin palveluihin.
Muuta huomioitavaa?	Toimintamallin laajempi esittely linkin takana: SoTe-tike info-video

Toimintamalli: Omasuuntima, asiakkuuksien segmentoinnin työväline sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen Omasuuntiman pääkäyttäjä/pääkäyttäjät Kehityspalvelut	Hankkeen yhteyshenkilö: Jaana Nyström
--	--	--------------------------------------	--	---



Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Asiakkaat saavat omaan elämän tilanteeseen paremmin kohdennettuja palveluja ja tukitoimia. Asiakkaan arvio omista voimavaroista ja elämäntilanteesta auttaa valitsemaan hänelle sopivan asiakkuuden joiden avulla palvelut ja tukitoimet kohdentuvat oikein. Asiakkaat tulevat kuulluksi ja kohdatuksi oman elämäntilanteensa keskellä
Ammattilaiset	On käytössä monipuolinen ja laadukas työväline asiakkaan yksilölliseen kohtaamiseen ja palvelujen ohjaamiseen. Luo ammattilaisen arvion asiakkaan tilanteesta yhdessä asiakkaan kanssa.
Laatu	Palvelu mahdollistaa laadukkaan ja kansallisesti yhdenvertaisen keinon ohjata asiakas oikealle palvelupolulle
Vaikuttavuus	Paremmalla palvelujen ja tukitoimien kohdentamisella pystytään tarjoamaan niitä yksilöidysti ja kustannustehokkaasti
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Asiakkuuksien arviointi systemaattista ja suunnitelmalista, palveluvalikoimaa pystytään jäsentämään. Segmentoimisella pyritään vaikuttamaan toiminnan muutokseen resurssien ja palveluiden oikealla kohdentamisella. Asiakasnäkökulma tulee konkreettiseksi: syntyy yhteinen kieli ja asiakas kokee tulevaisuutensa kuuluksi. Omasuuntiman segmentoinnin hyöty tulee näkyviin sitä mukaan kun sitä otetaan käyttöön ja sen toimintaa tehdään tutummaksi ja toimivaksi.
Monialaisuus / monitoimijuus	Toteutuu toiminnan ytimenä. Asiakkuuspolun myötä palvelujen ja tukitoimien yhteistyö käynnistyy
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella	Resurssoinnissa otettava huomioon pääkäyttäjän rooli käyttöönoton edistämiseksi hva:lla ja Omasuuntiman hallinnan ylläpidossa. Pääkäyttäjä on käyttöönoton koordinaattori sekä tuki hyvinvointialueella ja toimii yhteistyössä käyttäjien sekä DigiFinlandin kanssa (DF vastaa teknisestä taustasta)
Muuta huomioitavaa?	Omasuuntima Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Sosiaalityöntekijä vastaanottopalveluissa PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä yksikkö jatkaa hankkeen jälkeen: Lähiterveyspalvelut /työikäisten palvelut, palvelualuejohtajat	Hankkeen yhteyshenkilö: Anneli Riski
---	---	--------------------------------------	--	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Asiakkaan kokonaistilanne selkiytyy oikea-aikaisemmin, erityisesti paljon palveluita tarvitsevat asiakkaat hyötyvät. Palvelujen saatavuus paranee. Yhteydenotto sosiaalityöhön helpottunut asiakkaan näkökulmasta.
Ammattilaiset	Ammattilaiselle selkeä toimintamalli (työhyvinvointi, työn hallittavuus paranee). Monipuolinen työnkuva ja mahdollisuus aidosti edistää integraatiota. Oman asiantuntijuuden esiin tuominen motivoi. Konsultaatio mahdollisuudet ammattiryhmien kesken hyvät.
Laatu	Asiantuntijuuden hyödyntäminen ammattiryhmien välillä ja osaamisen lisääminen.
Vaikuttavuus	Aikaisempi kopin otto paljon palveluja tarvitsevista asiakkaista. Varhainen puuttuminen. Hyödyttää sekä sosiaali- että terveyspalveluiden näkökulmasta kun asiakkaan tilannetta tarkastellaan vastaanottopalveluissa myös sosiaalipalveluiden tarpeen näkökulmasta jolloin asiakkaan yhteydenotot ja käyntimäärät vähenevät sote-palveluissa.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Kustannustehokkuus lisääntyy palvelujen järjestäjän näkökulmasta mm. saavutettavuus, oikea-aikaisuus, varhainen puuttuminen. Tavoittaa asiakkaita, jotka ei muuten hakeutuisi sosiaalipalveluihin varhaisessa vaiheessa - estää tilanteiden kärjistymisen.
Monialaisuus / monitoimijuus	Toteutuu toimintamallin ydinasiana. Monitoimijuus vahvistaa toisen työn tuntemusta - integraation mahdollistaminen. Asiakkaiden tarpeiden tunnistaminen kokonaisvaltaisemmin ja ohjautuminen jouhevammin tarkoituksenmukaisiin palveluihin.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Resurssoinnin selkiyttäminen tehtäväalueiden kesken. Tehtävänkuvan selkeyttäminen vrt. Sosiaaliohjaus / sosiaalityö. Toimintamallin laajentaminen koko hyvinvointialueelle, muokkaamalla toimintamallia maakuntaan sopivaksi.
Muuta huomioitavaa?	Sosiaalityöntekijä osana vastaanottopalveluja Innokylä (innokyla.fi) https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/sosiaalityontekija-osana-tiimimallia-sote-keskuksen-laakarien-ja-hoitajien

Toimintamalli: Suun terveydenhuollon laatu- ja vaikuttavuusmittaristo 	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen Alustavasti Hanna Suokko	Yhteyshenkilö: Armi-Tuulia Niemi
--	--	--------------------------------------	--	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Mittaristosta saatavan datan perusteella pystytään kehittämään palveluja, mikä asiakkaan näkökulmasta parantaa palveluiden oikea-aikaisuutta, laatua ja vaikuttavuutta.
Ammattilaiset	Ammattilaiset saavat tietoa oman alueen asukkaiden suun terveydestä ja terveystyöskäytymisestä, tehtyjen hoitotoimenpiteiden laadusta sekä hoidon saatavuudesta ja jatkuvuudesta. Hyvinvointialueen vastaavat hammaslääkärit ovat olleet alusta alkaen mukana kehittämässä mittaristoa.
Laatu	Mittariston avulla voidaan seurata esim. Hammaspaikkojen pysyvyyttä ja juurihoitojen onnistumisia. Mittariston datan perusteella voidaan arvioida hoidon laatua. Tietoon perustuen toimintaa voidaan kehittää, henkilökuntaa kouluttaa ja resursseja suunnata siten, että palveluiden laatu paranee.
Vaikuttavuus	Mittariston avulla voidaan arvioida vaikuttavuutta mm. seuraamalla hoitotoimenpiteiden laatua. Ennaltaehkäisevän työn vaikuttavuutta on vaikeampi mitata, mutta sitä voidaan suuntaa antavasti arvioida väestön suun terveydentilan kehityssuunnista, niitä mittaavilla mittareilla. Mittariston dataan perustuen vaikuttavuutta voidaan lisätä mm. kehittämällä henkilöstön osaamista sekä hyvinvointialueen toimipisteiden välisellä vertaiskehittämisellä.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Saatavan datan perusteella resursseja ja toiminnan kehittämistä voidaan kohdentaa, mistä seuraa myös kustannushyötyjä. Mittariston avulla voidaan arvioida toiminnan kustannustehokkuutta ja pyrkiä parantamaan sitä.
Monialaisuus / monitoimijuus	
Mitä pitää tapahtua v. 2023, jotta toimintamalli on käytössä alueellamme	Mittaristo on ollut "koekäytössä" marraskuusta 2022 alkaen. Ennen sitä mittaristo käytiin läpi vastaavien hammaslääkäreiden kanssa. Toukokuusta 2023 alkaen mittariston kehittämiseen on hyödynnetty konsulttia. Mittaristo vaatii vielä pieniä korjauksia sekä juurruttamista, että sen käyttö rutinoituisi.
Muuta huomioitavaa?	Mittaristo on hankittu Neotide Oy:ltä. Mittariston ideaa on esitelty myös kansallisesti syyskuussa 2022. Palveluiden laadun ja vaikuttavuuden kehittäminen: Mittaristo Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Suun th:lle suunnattu lasu-ilmoituksen tekemisen ohje 	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen	Yhteyshenkilö: Armi-Tuulia Niemi
---	--	--------------------------------------	--	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Ohje tukee suun terveydenhuollon ammattilaisten osaamista lastensuojeluun liittyvissä tilanteissa, mikä edistää asiakkaiden avuntarpeen tunnistamista ja avun saamista oikea-aikaisesti.
Ammattilaiset	Ohje on tarkoitettu tueksi ja avuksi kliinisen työn tilanteisiin, joissa suun terveydenhuollon ammattilainen pohtii lastensuojeluilmoituksen tekemisen tarpeellisuutta ja käytäntöjä. Ohje auttaa tunnistamaan suun terveydenhuollossa esiintyviä syitä tehdä lastensuojeluilmoitus sekä ohjeistaa sen tekemisessä. Ohje käsittelee myös keskustelua asiakkaan kanssa ja keskustelun kirjaamista, sekä rikosepäilyn herätessä ilmoituksen tekemistä poliisille.
Laatu	Ohje auttaa käytännönläheisesti lastensuojeluilmoituksen tekemisessä, sekä ohjeistaa asiakkaan kanssa käytävään keskusteluun ja sen kirjaamiseen. Tämä tukee ammattilaisen kykyä suoriutua tilanteista asianmukaisesti, sekä edistää kirjausten laatua.
Vaikuttavuus	Ohje edistää suun terveydenhuollon ammattilaisten osaamista lastensuojeluilmoitusten tekemisessä. Osaaminen on perusta ilmoituksen tekemisen tarpeen tunnistamiselle, asianmukaiselle toiminnalle tilanteissa sekä asiakkaan avun saamiselle. Osaaminen madaltaa kynnystä tunnistaa ja toimia.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Suun terveydenhuollon näkökulmasta lastensuojelua tarvitsevilla lapsilla on usein paljon korjaavan hoidon tarvetta (reikiintyneet hampaat). Kun perhe saa tukea ja apua, se edistää myös lapsen suun terveyttä. Korjaavan hoidon tarpeen vähentyessä kustannukset pienenevät.
Monialaisuus / monitoimisuus	Ohje on laadittu yhteistyössä lastensuojelun asiantuntijoiden kanssa.
Mitä pitää tapahtua v. 2023, jotta toimintamalli on käytössä alueellamme	Ohje on lähetetty vastaaville hammaslääkäreille syksyllä 2022, ja heitä on pyydetty käymään ohjeistus henkilökunnan kanssa läpi. Ohjeeseen on päivitetty keväällä 2023 sähköisen lastensuojeluilmoituksen linkit. Ohje löytyy suun terveydenhuollon yhteiseltä Teams-kanavalta.
Muuta huomioitavaa?	Suun terveydenhuollolle suunnattu ohje lastensuojeluilmoituksen tekemisestä Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Esikoista odottavien vanhempien suunterveyden edistäminen PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen	Yhteyshenkilö: Armi-Tuulia Niemi
---	--	--------------------------------------	--	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Esikoista odottavat perheet
Ammattilaiset	Suuhygienistit ja itsenäistä työtä tekevät hammashoitajat
Laatu	Yhtenäinen toimintamalli mahdollistaa asiakkaiden yhdenvertaiset palvelut asuinalueesta riippumatta.
Vaikuttavuus	Toimintamallilla tavoitellaan lasten ja huoltajien hyvää suun terveyttä (korjaavan hoidon tarpeen vähentyminen suun omahoidon parantuessa), terveyserojen kaventumista sekä alueellisen ja heikommassa asemassa olevien eriarvoisuuden vähentymistä suun terveystoimintamallissa (palveluiden yhdenmukaistaminen ja selkeä toimintamalli varmistaa laatua ja tasavertaisuutta).
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Lapsuudessa mallioppimisena huoltajilta omaksutut hyvät suun terveystottumukset vaikuttavat läpi elämän: laadukkaalla ennaltaehkäisevällä työllä pyritään vähentämään hampaiden reikiintymistä lapsuudesta alkaen, jolloin saavutetaan suorat kustannushyödyt korjaavan hoidon tarpeen vähentyessä. Tätä voidaan seurata pitkällä aikavälillä esim. hampaiden reikiintymistä eri ikäryhmissä mittaavalla mittarilla. Suun terveydellä on iso vaikutus kokonaisvaltaiseen terveyteen ja hyvinvointiin sekä sairauksien ennaltaehkäisyyn, minkä vuoksi suun terveyden ennaltaehkäisevän työn kustannushyödyt ulottuvat paljon laajemmallekin, mutta sen osoittaminen on haasteellista.
Monialaisuus / monitoimijuus	Yhteistyö neuvolan kanssa: ohjaavat odottavat vanhemmat varaamaan ajan suun ennaltaehkäisevälle vastaanotolle.
Mitä pitää tapahtua v. 2023, jotta toimintamalli on käytössä alueellamme	Asiakkaiden tiedotus etävastaanotosta yhteistyössä neuvolan kanssa.
Muuta huomioitavaa?	Odottavien vanhempien ennaltaehkäisevä vastaanotto toteutetaan asiakkaan toiveen mukaisesti joko vastaanottokäyntinä hammashoitolassa tai etävastaanottona (videoyhteys). HEP-hanke jatkaa etävastaanoton osalta kehittämistyötä. ESIKOISTA ODOTTAVIEN VANHEMPIEN SUUN TERVEYDEN TOIMINTAMALLI Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Suunhoidon oppitunti yläkoululaisille PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä tahoo jatkaa hankkeen jälkeen	Yhteyshenkilö: Armi-Tuulia Niemi
--	---	--------------------------------------	---	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Yläkoululaiset
Ammattilaiset	Opettajat
Laatu	Tietoa suunterveydestä nuorille mielekkäällä tavalla: Kahoot-peli sekä YouTube-video
Vaikuttavuus	Motivointi suun kotihoitoon sekä terveellisiin elintapoihin edistää nuorten kokonaisvaltaista terveyttä ja hyvinvointia.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Nuoruudessa opitut hyvät suun terveystottumukset vaikuttavat läpi elämän: laadukkaalla ennaltaehkäisevällä työllä pyritään vähentämään hampaiden reikiintymistä lapsuudesta alkaen, jolloin saavutetaan suorat kustannushyödyt korjaavan hoidon tarpeen vähentyessä. Tätä voidaan seurata pitkällä aikavälillä esim. hampaiden reikiintymistä eri ikäryhmissä mittaavalla mittarilla. Suun terveydellä on iso vaikutus kokonaisvaltaiseen terveyteen ja hyvinvointiin sekä sairauksien ennaltaehkäisyyn, minkä vuoksi suun terveyden ennaltaehkäisevän työn kustannushyödyt ulottuvat paljon laajemmallekin, mutta sen osoittaminen on haasteellista.
Monialaisuus / monitoimijuus	Yhteistyö sivistystoimen kanssa
Mitä pitää tapahtua v. 2023, jotta toimintamalli on käytössä alueellamme	Tehdä suunhoidon oppitunti-pakettia tutummaksi opettajille. Kahoot-peliä voidaan hyödyntää myös laajemminkin.
Muuta huomioitavaa?	Suun terveyden oppitunti yläkoululaisille Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Kotihoidon asiakkaiden seulonta sth-käynnille (pilotti) PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen	Yhteyshenkilö: Armi-Tuulia Niemi
---	---	--------------------------------------	--	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Kotihoidon asiakkaat Kurikan ja Ilmajoen sote-keskusten alueella
Ammattilaiset	Kotihoitajat, hammaslääkärit, hammashoitajat, suuhygienistit, Alueellinen Rai-koordinaattori
Laatu	Toimintamallissa poimitaan Rai:n kirjausten perusteella ne kotihoidon asiakkaat, joiden arvioidaan tarvitsevan suun terveydenhuollon käyntiä. Asiakkaalle tarjotaan yhteydenottoa suun terveydenhuoltoon. Yhteydenottoa suun terveydenhuoltoon on helpotettu konsultaatiopuhelinnumerolla, jonka avulla kotihoitaja saa suun terveydenhuoltoon yhteyden ollessaan asiakkaan luona. Suun terveydenhuollossa tehdään tarvittavien tutkimusten ja toimenpiteiden lisäksi kotihoidon asiakkaalle henkilökohtainen suun kotihoidon suunnitelma.
Vaikuttavuus	Kotihoidon asiakkaiden hyvä suun terveys, elämänlaatu ja sairauksien ennaltaehkäisy.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Toimintamallin avulla tuetaan kotona asumista (suun terveys vaikuttaa toimintakykyyn ja elämänlaatuun) sekä ennaltaehkäistään suun sairauksien pahenemista ja vaikutuksia yleisterveyteen. Näistä tulee pitkällä aikavälillä kustannushyötyä.
Monialaisuus / monitoimijuus	Kotihoidon ja suun terveydenhuollon yhteistyö
Mitä pitää tapahtua v. 2023, jotta toimintamalli on käytössä alueellamme	Mikäli pilotista saadaan hyviä kokemuksia, se voidaan laajentaa toimintamalliksi koko hyvinvointialueelle.
Muuta huomioitavaa?	Pilotti on käynnistynyt elokuussa 2023. Kotihoidon asiakkaiden suun terveyden edistäminen - pilotti Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Alle kouluikäisten lasten suun terveyden edistäminen PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä tahoo jatkaa hankkeen jälkeen Suun th, neuvola, HEP-hanke	Yhteyshenkilö: Armi-Tuulia Niemi
--	--	--------------------------------------	--	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Alle kouluikäiset lapset vanhempineen saavat laadukasta ja yhdenmukaista suun terveyden opastusta/neuvontaa suun terveystarkastuksissa (1v., 3v. ja 5v.) sekä äitiys- ja lastenneuvolassa.
Ammattilaiset	Hammashoitajat, suuhygienistit, äitiys- ja lastenneuvolan terveydenhoitajat: Toimintamalli tukee työssä osaamista, selkeyttää työnkuvaa ja toimii apuna myös uusien työntekijöiden perehdytyksessä.
Laatu	Toimintamalli yhdenmukaistaa alle kouluikäisten lasten suun terveystarkastusten sisältöä hyvinvointialueella, selkeyttää työnjakoa neuvolan kanssa sekä uudistaa ja yhtenäistää ennaltaehkäisevät asiakkaalle jaettavat esitteet. Toimintamalli siten edistää palvelun yhdenvertaisuutta ja varmistaa sen laatua koko hyvinvointialueella.
Vaikuttavuus	Toimintamallilla tavoitellaan oman alueen väestön hyvää suun terveyttä (korjaavan hoidon tarpeen vähentyminen suun omahoidon parantuessa), terveyserojen kaventumista sekä alueellisen ja heikommassa asemassa olevien eriarvoisuuden vähentymistä suun terveyspalveluissa (palveluiden yhdenmukaistaminen ja selkeä toimintamalli varmistaa laatua ja tasavertaisuutta).
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Lapsuudessa opitut hyvät suun terveystottumukset vaikuttavat läpi elämän: laadukkaalla ennaltaehkäisevällä työllä pyritään vähentämään hampaiden reikiintymistä lapsuudesta alkaen, jolloin saavutetaan suorat kustannushyödyt korjaavan hoidon tarpeen vähentyessä. Tätä voidaan seurata pitkällä aikavälillä esim. hampaiden reikiintymistä eri ikäryhmissä mittaavalla mittarilla. Suun terveydellä on iso vaikutus kokonaisvaltaiseen terveyteen ja hyvinvointiin sekä sairauksien ennaltaehkäisyyn, minkä vuoksi suun terveyden ennaltaehkäisevän työn kustannushyödyt ulottuvat paljon laajemmallekin, mutta sen osoittaminen on haasteellista.
Monialaisuus / monitoimijuus	Edistää neuvolan ja suun terveydenhuollon yhteistyötä: Vahvistaa tietoisuutta yhteisen työn tekemisestä samojen asiakkaiden eteen, lisää ymmärrystä toisen ammattiryhmän tekemästä työstä sekä kannustaa ohjaamaan palveluihin. Lisäksi toimintamalli edistää asiakkaiden yhdenmukaista ja tasavertaista neuvontaa, kun neuvolassa ja suun terveydenhuollossa ohjeistetaan asiakasta samoilla ohjeilla esim. lapsen hampaiden harjaukseen tai imetykseen liittyvissä asioissa.
Mitä pitää tapahtua v. 2023, jotta toimintamalli on käytössä alueellamme	Lastenneuvolan työntekijöiden yhteisessä tapaamisessa on kerrottu toimintamallista ja käyty keskustelua, yhteistyötä tulee jatkossakin ylläpitää ja vahvistaa. Toimintamallin ja esitteiden sisällön ylläpito. Hyvinvoiva EP -hankkeen osalta toimintamallia voidaan hyödyntää sähköisten palvelujen kehittämisessä. Toimintamalli löytyy suun terveydenhuollon yhteiseltä Teams-kanavalta.
Muuta huomioitavaa?	Alle kouluikäisten lasten suun terveyden edistäminen Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Yhteisasiakkuus lähiterveyspalveluissa PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Juurrutettu, vaatii ylläpitoa ja seurantaa	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen Lähiterveyspalvelut, vastaanotto	Yhteyshenkilö: Anna Nurmela
--	---	---	--	---------------------------------------


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Ensimmäisellä (yhdellä yhteydenotolla) asiakkaan asioiden haltuunotto, asiakkaan tilanteen tunnistaminen ja ohjaaminen oikeille ammattilaisille. Paljon palveluita tarvitsevien asiakkaiden selkeämpi ja sujuvampi hoito ja tuki.
Ammattilaiset	Asiakas ottaa yhteyttä kerran -ei moneen paikkaan ja moneen kertaan, työ hallittavampaa ja selkeämpää. Selkeä sovittu tapa, miten meillä toimitaan, jos asiakkaan asia on monimuotoinen tai haastava
Laatu	Yhdenmukainen tapa toimia alueella, asiakkaille samankaltainen palvelu/tuki/apu, sovittava palvelulupaus (huom. hoitotakuu)
Vaikuttavuus	Kun asiakkaan asia saadaan kartoitettua ja haltuun, kirjataan myös terveys- ja hoitosuunnitelma, jossa huomioidaan asiakkaan omat toiveet ja tarpeet. Terveysshyödyn tuottaminen asiakkaille, enemmän terveitä elinvuosia.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Ensikontakti ei veny - ehtii hoitaa tulevat puhelut ja puhelinjono ei kasva (hoitotakuu: virka-aikaiset yhteydenotot, HTA tehtävä samana päivänä), Asiakas ei soita moneen kertaan/moneen paikkaan (kustannus per puhelu, puheluihin käytettävä aika), Kuinka moni asiakas soittaa uudelleen suunnittelemattomasti vrt. on yhteydessä suunnitelman mukaisesti Tilanne hankaloituu ja asiakas tarvitsee raskaampia terveysterveyspalveluita - muita palveluita
Monialaisuus / monitoimijuus	Pitkällä tähtäimellä moniammatillinen ja -alainen yhteistyö vahvistuu (esim. asiakasohjauksen kanssa), ei päällekkäisyyttä, sujuva polku asiakkaalle
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Seurantaa ja tarvittaessa mallin kehittämistä edelleen toimipaikoissa. Huolehdittava, että jokainen vastaanoton ammattilainen tietää, kuinka toimia. Palvelupolun sujuvuuden seuranta.
Muuta huomioitavaa?	Innokylä: Yhteisasiakkuudet terveysterveyspalveluissa Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Fysioterapeutti osana lähiterveyspalveluiden vastaanottotiimiä PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä ja levittämistä alueellisesti	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen Lähiterveyspalvelut ja kuntoutuspalvelut	Yhteyshenkilö: Anna Nurmela ja Maria Katajamäki
--	---	--	--	---


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Asiakkaalle erityisesti tules-vaivoissa nopeasti kontakti fysioterapeuttiin, jopa samalla käynnillä, omahoito-ohjeita ja tarvittaessa tukisoitto / jatkokontakti. Lisäksi rannekanavaoireyhtymän tutkimukset (laitteella)
Ammattilaiset	Vastaanottopalveluissa hoitajien ja lääkäreiden kanssa tiivis yhteistyö, moniammatillinen tiimi, tuki ja konsultoinnit puolin ja toisin nopeasti ja helposti.
Laatu	Asiakkaan kuntoutus ja hoito saadaan alkamaan nopeasti ja vaivattomasti. Tiimifysioterapeutti tapaa potilaan korkeintaan kaksi kertaa. Jos potilas tarvitsee pitempikestoista kuntoutusta, hänet ohjataan sitä saamaan muualta.
Vaikuttavuus	Perussairauksien paheneminen ja uusien sairauksien syntyminen pyritään ehkäisemään ja jo olemassa olevan sairauden / toimintakyvyn oireita pyritään helpottamaan. Toimintakykyisiä elinvuosia lisää asiakkaalle ja asukkaille.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Asiakas "kerralla kuntoon" ja vähemmällä käynneillä. Tukea alusta alkaen toimintakyvyn ylläpitoon ja parantamiseen. Terveitä / toimintakykyisiä elinvuosia lisää asukkaille.
Monialaisuus / monitoimijuus	Pitkällä tähtäimellä moniammatillinen ja -alainen yhteistyö vahvistuu (esim. asiakasohjauksen kanssa), ei päällekkäisyyttä, sujuva polku asiakkaalle
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	jokaisella toimipaikalla (lähiterveyspalvelut) toimintamalli otetaan käyttöön, pieni variaatio sallitaan sote-keskuksittain, kunhan asiakkaalle päin palvelu näyttäytyy samanlaisesti
Muuta huomioitavaa?	Innokylä: Fysioterapeutti osana tiimimallia-keskuksen lääkärin ja hoitajien vastaanotoilla Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Luomi- ja ihomuutosten tarkastus PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Jatkuvuuden turvaaminen, seuranta	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen Lähiterveyspalvelut	Yhteyshenkilö: Anna Nurmela
--	---	--	---	---------------------------------------


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Asiakas saa kokeneen ammattilaisen arvion- huolta aiheuttavista ihomuutoksista tai luomista, erillinen tietty päivä varattu näille asiakkaille. Matala kynnyksellä tulla näyttämään luomia erikseen varattuun päivään
Ammattilaiset	Ensitarkastuksen tekee syöpäyhdistyksen ammattilaiset, vapauttaa vastaanotolla resurssia muuhun työhön. Lähiterveyspalveluiden ammattilaisille varataan aika vain poistettaviin / jatkoarviointiin menevistä luomista / ihomuutoksista, joka on noin 1/5 kaikista tarkastetuista (kokeilujakson aikana noin 30 asiakasta 200:sta tarvitsi jatkoajan). Syöpäyhdistyksen ammattilaiset saavat tietoonsa PDA-tulokset, eli oliko ensiarviossa huolestuttavaksi osoittautunut luomi/ihomuutos minkä laatuinen.
Laatu	Asiaan erikseen perehtyneet hoitajat seulovat luomet/ ihomuutokset. Käytössä apuna dermatoskooppi, jonka avulla tarkempaa arviointia tarvitsevat luomet löytyvät nopeasti.
Vaikuttavuus	Ihoterveys ja ihoterveiden edistäminen (valistus), ennaltaehkäisy /vaivan pahenemisen ehkäisy
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Vastaanoton ammattilaisten aikaa säästyy ensitarkastuksien teossa, seulonnassa (kokeilussa 200 asiakasta,15min aika = 50 työtuntia) Aikaa käytetään vain epäilyttävien muutosten poistoon, vain pahanlaatuiset muutokset poistetaan, ei kosmeettisista syistä Syöpäyhdistys huolehtii tarkastustoimintaa tekevien ammattilaisten kuluista, järjestäjä huolehtii matkakustannuksista ja tarkastukseen tarvittavan tilan järjestämisestä sote-keskuksessa. Hyöty näkyy heti.
Monialaisuus / monitoimijuus	3. sektorin ja julkisen yhteistyö: Pohjanmaan syöpäyhdistyksen ja lähiterveyspalveluiden välillä
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Toimintamalli on toiminnassa joka sote-keskuksessa. Vaatii sopimuksen hyvinvointialueen ja syöpäyhdistyksen kesken. Matkakustannusten korvaaminen syöpäyhdistyksen hoitajille. Jatkot: mennäänkö aina vuosi kerrallaan?
Muuta huomioitavaa?	Innokylä: Luomitarkastukset vastaanottopalveluissa järjestöyhteistyönä Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Työkyvyn tuen tiimin toimintamalli PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä yksikkö vastaa toimintamallista hankkeen jälkeen (tehtävänimike) Lähiterveyspalvelut	Hankkeen yhteyshenkilö: Minna Paloheimo-Asunmaa, Anu Tikkala
--	---	--------------------------------------	---	---


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Asiakas huomioidaan kokonaisvaltaisesti, palvelut ja etuudet mahdollista yhteensovittaa. Asiakas saa palvelutarpeensa mukaiset palvelut ja etuudet oikeaan aikaan -> yksi suunnitelma. Työttömyys ei pitkity.
Ammattilaiset	Asiakkaan asian käsittely moniammatillisesti, yli organisaatorajojen. Ammattilaisten osaaminen sekä toisten työn arvostaminen ja ymmärtäminen lisääntyy. Yhteinen suunnitelma asiakkaan ja ammattilaisten kesken. Palvelut suunnitellaan, järjestetään ja organisoidaan yhdessä -> päällekkäinen työ vähenee
Laatu	Yhtenäinen toimintamalli mahdollistaa asiakkaiden yhdenvertaiset palvelut asuinalueesta riippumatta. Moniammatillisella yhteistyöllä saadaan aikaan palvelutarpeen mukaista sekä oikea-aikaista ja laadukasta palvelua asiakkaille. Mahdollisuus huomioida asiakkaan tilanne laaja-alaisesti.
Vaikuttavuus	Palvelua matalalla kynnyksellä entistä varhaisemmassa vaiheessa, etteivät ongelmat pääse monimutkaistumaan. Onnistuminen edellyttää hyvää koordinoitua ja kattavaa koontia asiakkaan osalta ennen kuin asia viedään työkyvyn tuen tiimiin. Huomio asiakkaan jäljellä olevaan työkykyyn (täsmätyökyky) -> yhteiskunnallinen vaikuttavuus.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Varhainen puuttuminen ja moniammatillinen yhteistyö on kokonaistaloudellisesti kannattavaa, tuo lisäarvoa kaikille osapuolille. 600 000 työkäisellä on sairaus tai vamma, joka vaikeuttaa työn tekemistä tai työllistymistä, joka on kuitenkin ratkaistavissa monialaisella työllä. Asiakkaan asia voidaan ratkaista yhdellä kerralla saman "pöydän" ääressä. Työttömyys ei pitkity. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden häiriökysyntä vähenee. Kustannushyödyt saattavat näkyä hyvin nopeastikin (häiriökysyntä loppuu), mutta usein vasta pidemmällä aikavälillä.
Monialaisuus / monitoimijuus	Tärkeä osa toimintamallissa, osallistujia sotesta, Kelasta ja TE-palveluista. Malli ehkäisee häiriökysyntää kaikissa organisaatioissa (yhteinen suunnitelma, sovitut vastuut).
Mitä pitää tapahtua, jotta toimintamalli on käytössä alueellamme	Toimintamalli käytössä jokaisessa Sote-keskuksessa. Markkinointia, koordinoitua, toiminnan ylläpidon tukea ja juurruttamista tarvitaan edelleen. Yhtenäisen toimintamallin ylläpitämiseksi on perustettu työkyvyn tuen tiimien kehittäjäryhmä, jossa osallistujia jokaisesta alueen työkyvyn tuen tiimistä. Kehittäjäryhmän koordinoijasta tulee sopia, että toiminta jatkuu myös hankkeen jälkeen.
Muuta huomioitavaa?	Toimintamalli on luotu Toimeksi -hankkeessa Työkyvyn tuen tiimit / Etelä-Pohjanmaa Innokylä (innokyla.fi) . Toimintamallin juurruttamista, jalkauttamista ja jatkokehittämistä on jatkettu TSK-hankkeessa Työkyvyn tuen tiimit Etelä-Pohjanmaalla Innokylä (innokyla.fi) . Jatkossa huolehdittava koulutuksista ja sovittava säännöllisesti kokoontuvan työkyvyn tuen tiimien kehittäjäryhmän vastuista.

Toimintamalli: Asiakaspalaute PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä yksikkö jatkaa hankkeen jälkeen (tehtävänimike) Kehityspalvelut, asiakkuuspäällikkö & Hyvinvoiva Etelä-Pohjanmaa -hanke	Hankkeen yhteyshenkilö: Tuula Peltoniemi
--	---	--------------------------------------	--	--

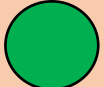
Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Kaikilla hyvinvointialueen sote-asiakasryhmillä ja heidän läheisillään, riippumatta missä, miten ja milloin he palvelun saa, on mahdollisuus antaa palaute itselleen tarkoituksenmukaisella ja sopivalla tavalla.
Ammattilaiset	Jokaisella sote-palveluyksiköllä on nimetty asiakaspalautteen vastuhenkilö, jokainen ammattilainen tietää ohjata asiakkaan hyvinvointialueen palautekanaviin sekä osaa kuvata miten palautteen käsittelyprosessi etenee (palautekulttuuri on osa ammattilaisten ja harjoittelussa olevien opiskelijoiden perehdytystä). Palautejärjestelmä on yhtenäinen (QPro)
Laatu	Palautekulttuuri vahvistuu ja se on luonteva hyvinvointialueen toimintaa. Palvelulupaus: "Vierelläsi, kun tarvitset" todentuu. Palautteen käsittelyn prosessi on systemaattista tiedolla johtamista sekä palvelujen ja osaamisen kehittämistä. Asiakkaita tiedotetaan läpinäkyvästi saadusta palautteesta ja kerrotaan mitä palautteen ansiosta on tehty. Asiakkuuskertomus on näkyväksi tekemistä asiakaskokemuksesta päättäjille.
Vaikuttavuus	Hyvinvointialue on mukana kansallisessa (THL & DigiFinland) sekä Sisä-Suomen (Tähtisairaala) asiakaspalautteen kehittämisessä. Samat kansalliset väittämät sote-palveluissa mahdollistavat vertailtavan asiakaskokemustiedon.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Yhtenäinen palautejärjestelmä (QPro, PosiPro, HaiPro) ja monikanavaiset palautekanavat (suullinen, paperinen, sähköinen) toimiessaan yhdenmukaisesti säästää monien eri palautejärjestelmien hankinnan. Asiakaskokemustiedon systemaattinen hyödyntäminen ennakoit myös hyvää tiedolla johtamista sekä jatkuvaa palvelun laadun tarkkailua. Onnistuneet asiakaskokemukset tuovat aina kustannussäästöjä.
Monialaisuus / monitoimijuus	Asiakaspalautteen kehittäjäryhmä toiminut 03/2021 lähtien, jossa mukana myös kokemusasiantuntija ja järjestöedustaja.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Selkeä valikkopuu eri palveluyksiköihin (QPro), jotta saatu palaute ohjautuu oikeaan yksikköön), jokaisella palveluyksiköllä nimetty vastuhenkilö. Systemaattinen valmennus palautteen käsittelyn prosessista johdolle ja ammattilaisille, osaksi perehdytystä uusille työntekijöille, viestintä asukkaille palautteen merkityksestä ja palautekanavista.
Muuta huomioitavaa	Hyvinvointialueen asiakkuuspäällikkö vastaa kevästä 2023 lähtien kehittämistyön jatkuvuudesta. Asiakaspalaute sosiaali- ja terveystieteissä Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Aikuisneuvolatoimintojen yhtenäistäminen PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta: Kyllä	Mikä yksikkö jatkaa hankkeen jälkeen (tehtävänimike): Lähihoitajapalvelut, palvelualueylivohtaja	Yhteyshenkilö hankkeesta: Tuula Peltoniemi
--	--	---------------------------------------	---	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Aikuisneuvolasta saa apua ja tukea sairauksien ennaltaehkäisemiseen ja varhaiseen tunnistamiseen sekä neuvontaa ja ohjausta omatoimiseen seurantaan sekä ryhmätoimintoihin kotikunnassa. Ajanvaraus onnistuu sote-keskuksesta tai sähköisestä ajanvarauksesta. Lisäksi asiakas voi käyttää sähköisiä tai digitaalisia oirearvioita, kuten OmaOloa tai Terapianavigaattoria.
Ammattilaiset	Aikuisneuvolapalvelut toteutetaan osana sote-keskusten vastaanottopalveluja. Taustakartoituksessa (01/03.2023) ilmeni, että työttömien terveystarkastukset vievät suuren osan työntekijöiden resurssia ja lisäksi korona-ajan jättämä hoitovelka näkyy terveystarkastusten viivästymisenä. Lisäksi muutos avoterveydenhuollosta laajempaan vastaanottoimintaan on toimintakulttuurinen muutos.
Laatu	Asukkailla tulee olla tasavertaisia aikuisneuvolapalveluita huomioiden sote-keskusalueella olevien aikuisten tarpeet sekä aikuisneuvolatoiminnan resurssit.
Vaikuttavuus	Aikuisneuvolan roolia ennaltaehkäisevän palvelun ja neuvonnan tuottajana tulee vahvistaa, sekä selkeyttää aikuisneuvoloiden terveydenhoitajien ja vastaanoton sairaanhoitajien välillä. Asukkaalle sote-keskusten vastaanottopalveluiden selkeys on myös vaikuttavaa hoitoa.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Aikuisneuvolatoimintojen sisältöjen yhtenäistämällä ennakoitavuus paranee ja pystytään reagoimaan saatavuuteen ja oikea-aikaisuuteen paremmin, joilla voidaan ehkäistä aikuisväestön sairauksia tai tuetaan omaehtoista hyvinvoinnin seurantaa. Palvelupisteiden verkko tulee olla riittävän kattava ja digitaalisten palvelujen osaamisen vahvistamisella tehostetaan palvelun saatavuutta ja nopeutta.
Monialaisuus / monitoimijuus	Aikuisneuvolatoiminnalla on paljon yhdyspintoja muihin hyvinvointialueen palveluihin sekä kuntien ryhmä- ja elintapaohjaukseen sekä järjestöjen tuottamiin palveluihin.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Vuoden 2023 aikana aikuisneuvolatoimintojen yhtenäistämässä saavutetaan alku, jonka avulla löytyy rytmitys ja systematiikka jatkolle. Tärkeä osa yhtenäistämistä on tunnistaa aikuisneuvolatoimijat (tutustuminen & luottamus) ja tehdä läpinäkyväksi eri prosessit ja kartoittaa mahdolliset koulutustarpeet. Varmistaa, että aikuisneuvolapalvelujen johto ja ammattilaiset ovat tiiviissä vuoropuhelussa ja sitoutuneet palvelun yhtenäistämiseen.
Muuta huomioitavaa?	Aikuisneuvolapalveluihin liittyy useita muita toimintoja, kuten kansalaisen sähköinen ajanvaraus, digitaaliset omaehtoiset palvelut, työttömän terveystarkastus, omaishoitajien terveystarkastus ja hyte-palvelukonsepti. Näitä kokonaisuuksia edistetään yhdessä ammattilaisten ja johdon kanssa. Aikuisneuvolatoimintojen yhtenäistäminen Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Työttömien terveystarkastuksen yhtenäistäminen PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä yksikkö vastaa toimintamallista hankkeen jälkeen (tehtävänimike) Lähiterveyspalvelut / aikuisneuvola	Yhteyshenkilö: Minna Paloheimo-Asunmaa, Anu Tikkala
--	---	--------------------------------------	---	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Terveystarkastus on lakisääteinen, vapaaehtoinen ja maksuton. Varhainen hoitoon ja kuntoutukseen pääsy ehkäisee työkyvyttömyyttä ja eläköitymistä. Asiakkaat saavat yhtenäistä palvelua alueesta ja asuinpaikasta riippumatta. Asiakkaiden työkyky huomioidaan entistä paremmin osana terveystarkastusta.
Ammattilaiset	Kirjaamiseen on luotu yhteinen rakenne, yhdessä sovitut fraasit helpottavat kirjaamista sekä johdattavat loogista etenemistä terveystarkastusta tehdessä. Terveystarkastuksen toimintatapa ja sisältö on yhtenäinen ja ammattilaisilla on yhtenäiset mahdollisuudet jatko-ohjausten osalta.
Laatu	Yhteistyötä on tehty paikallisten, alueellisten ja kansallisten toimijoiden kanssa. Työttömien terveystarkastukselle määritellyt sisällölliset vaatimukset toteutuvat (terveydenhuoltolaki, STM:n ohje).
Vaikuttavuus	Asiakkaiden työkykyyn kiinnitetään entistä paremmin huomiota osana terveystarkastusta, erityisesti jäljellä olevaan työkykyyn. Yhtenäisen laadukkaan terveystarkastuksen avulla asiakkaan tilanne selkiytyy nopeammin ja jatko-ohjaukset toteutuvat oikea-aikaisesti ja tehokkaasti. Häiriökysyntä vähenee.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Sairauksien ja kuntoutustarpeen tunnistaminen varhaisessa vaiheessa vähentää riskiä työmarkkinoilta syrjäytymiseen, mikä on myös kokonaistaloudellisesti kannattavaa. Yhden työttömän keskimääräinen vuosikustannus yhteiskunnalle on n. 15 000 euroa.
Monialaisuus / monitoimijuus	Terveystarkastajat ovat osana moniammatillisia verkostoja, työkyvyn tuen tiimit (Tyke-tiimit) ja TYP-toimintamalli. Terveystarkastajien työ sisältää konsultaatiota, myös yli organisaatiorajojen.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella	Tietoisuuden lisäämistä työttömien terveystarkastuksesta ja terveydenhoitajien työstä tarvitaan edelleen, ml. lääkärin johto yhteistyöhön liittyen. Hyvinvointialueen ja TE-viranomaisen välillä soveltavat yhteistyökäytännöt, mm. ohjaus- ja esitietolomake sekä terveystarkastuksen palautelomake lähetettävälle taholle, vastuun ottamisesta sovitava.
Muuta huomioitavaa?	Säännölliset terveydenhoitajien verkoston kokoontumiset/työpajat tärkeitä myös jatkossa, vastuista sopiminen. Kansallisen ohjeistuksen seuraaminen. Työttömien terveystarkastuksen yhtenäistäminen Etelä-Pohjanmaalla Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Omavalvonta päivittäisen asiakastyön työkaluna PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä yksikkö vastaa toimintamallista hankkeen jälkeen (tehtävänimike) E-P:n hyvinvointialueen sosiaalipalvelut?	Yhteyshenkilö: Tiina Paganus
--	--	--------------------------------------	---	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Omavalvonnan toteutuessa asiakas voi varmistua palvelun laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden toteutumisesta. Yksikössä on tunnistettu asiakasturvallisuuden riskit. Asiakkaat ja heidän läheisensä tulevat kuulluksi, asiakkaan asema ja oikeudet huomioidaan. Toiminnan läpinäkyvyys lisääntyy, kun omavalvonta toteutuu.
Ammattilaiset	Henkilöstön tietoisuus omavalvonnasta ja sen velvoittavuudesta lisääntyy, kun suunnitelman sisältö liittyy konkreettisesti jokapäiväiseen työhön ja sitä seurataan säännöllisesti. Riskiä aiheuttavat tilanteet tunnistetaan, ehkäistään ja korjataan -> työssä toimitaan turvallisesti ja läheltä piti -tilanteista opitaan.
Laatu	Omavalvonnan systemaattinen seuranta ja kehittäminen ohjaa yksikön toimintaa ja päivittäistä työtä varmistaen palvelun laadun. Palvelun laatua seurataan omavalvonnan avulla jatkuvasti. Omavalvonnan avulla varmistetaan, että yksikössä toimitaan palvelua ohjaavien lakien, asetusten, laadittujen ohjeiden ja sovittujen toimintatapojen mukaan. Epäkohtiin ja poikkeamiin reagoidaan.
Vaikuttavuus	Omavalvonta toimii työntekijöiden päivittäisen asiakastyön työkaluna, jonka avulla toteutetaan asianmukaista ja turvallista palvelua, ennakoidaan riskejä, puututaan epäkohtiin, arvioidaan palvelun toteutumista ja kehitetään yksikön toimintaa.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Omavalvonnan toteutuminen varmistaa palvelun sujuvuuden ja asianmukaisuuden, josta syntyy myös kustannussäästöjä.
Monialaisuus / monitoimijuus	Toimintamallia toteutetaan jokaisessa sosiaalipalveluiden toimintayksikössä. Koko henkilöstön mukanaolo omavalvontasuunnitelman päivittäisessä on välttämätöntä. Tällöin saadaan aikaan avointa ja aktiivista keskustelua. Asioiden yhdessä pohtiminen on hedelmällistä. Eri ammattiryhmien avulla saadaan monta näkökulmaa esiin.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella	Henkilökunnan ja yksiköiden perehdytys omavalvontasuunnitelman mukaisesti. Jatkossa omavalvonnan aihealueista olisi hyvä tehdä esimiehille powerpoint-esitysrunko, jota he voisivat halutessaan käyttää alustaessaan aiheita ja miettiessään erilaisia työskentelytapoja omavalvontaan liittyen.
Muuta huomioitavaa?	Toimintamalli kuvattu Innokylään: Omavalvonta päivittäisen asiakastyön työkaluna Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Yhtenäinen kotisairaalaverkosto ml. palliatiivinen ja saattohoito PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kotisairaalaverkoston toiminnan käynnistymisen myötä yhtenäisen toimintamallin käyttöönotto	Mikä yksikkö vastaa toimintamallista hankkeen jälkeen Lähi-terveyspalvelut, kotisairaalakoordinaattori	Hankkeen yhteyshenkilö: Maria Leppälä
---	--	--	--	---


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Potilaat saavat oikea-aikaista, hoidontarpeen mukaista sairaalatasoista kotisairaalahoitoa, ml. palliatiivisen hoidon ja saattohoidon, lähellä kotia ja hoitopaikkaa. Hoito on yksilöllistä ja läheiset huomioonottavaa. Kotisairaaloimintaa voidaan tarjota eri asiakasryhmille.
Ammattilaiset	Ammattilaisten välinen yhteistyö ja osaaminen lisääntyvät. Erityistason toimintaa; erikoislääkäri- ja asiantuntijahoitajatoimintaa tarjotaan myös maakunnassa osana yhtenäistä verkostoa. Ammattilaiset voivat toteuttaa hoitotyötä osaamisensa ja ammattinimikkeensä mukaisesti. Konsultaatiomallit on rakennettu vastaamaan toiminnan tarpeita. Etäpalvelut ovat käytössä.
Laatu	Yhdenvertaiset kotisairaalapalvelut ja moniammatillinen verkostotyö potilaan asuinpaikasta riippumatta turvaavat hoidon saatavuuden, laadun ja vaikuttavuuden. STM:n suositusten mukainen toiminta varmistaa palliatiivisen hoidon ja saattohoidon laadun. Hanketyön tavoitteena on, että kaikissa yksiköissä toteutettava elämän loppuvaiheen palliatiivinen hoito ja saattohoito perustuu yhdessä sovittuihin tasonmukaisiin laatukriteereihin.
Vaikuttavuus	Kotisairaalaverkoston toimintaa kehitetään EpPAL-hankkeessa koko hva:lle ulottuvalla palvelutarjonnalla mahdollistaen myös erityistason palliatiivisen hoidon ja saattohoidon potilaan kotona ja hoitopaikassa yhdessä perustason ja sotekeskusten kanssa. Hankkeen tulokset on saatavilla loppuvuodesta 2023.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Potilaiden päivystyskäynnit ja osastojaksot vähenevät, päällekkäinen työ poistuu, ja yhtenäisellä verkostotyöllä saavutetaan säästöjä mm. työajankäytössä, hankinnoissa ja matkakuluissa.
Monialaisuus / monitoimijuus	Kotisairaalaverkoston toimintaa kehitetään yhteistyössä lähi-terveyspalveluiden osastojen ja kotisairaaloitten kanssa, 24/7-palveluiden Palliatiivisen keskuksen, Päivystysosaston, Ensihoidon ja SoTe-tiken kanssa, sekä ikäihmisten ja vammaisten asumispalveluiden ja kotiin vietävien palveluiden kanssa.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella	Päätöksiä toimintamallista ja aikataulutuksesta.
Muuta huomioitavaa?	Yhtenäinen kotisairaalaverkosto ml. palliatiivinen ja saattohoito Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Varhainen tuki pienten lasten (0-3v) syömisen haasteisiin PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä yksikkö jatkaa hankkeen jälkeen (tehtävänimike)	Hankkeen yhteyshenkilö: Maria Katajamäki
---	--	--------------------------------------	---	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Lapsen syömisen haasteen varhainen tunnistaminen ja varhainen tuki. Kuulluksi tuleminen. Vanhemmat saavat ohjeita lapsen kanssa toimimiseen ruokailutilanteissa ja he ymmärtävät lapsensa syömisen haastetta paremmin, mikä auttaa heitä toimimaan rohkeammin, varmemmin ja lasta tukien syömistilanteissa.
Ammattilaiset	Terveystoimijalla mahdollisuus tarttua perheen esiin tuomaan syömisen haasteeseen ja ohjata lapsia ja perheitä saamaan apua. Terveystoimijien osaaminen syömisen haasteista lisääntyy terapeuttien konsultoimisen myötä konsultaatiotyöryhmissä.
Laatu	Lapset ja perheet saavat oikea-aikaisesti tukea, jota he tarvitsevat. Palveluun ohjautuminen tulee sujuvammaksi.
Vaikuttavuus	Lapsi ja perhe saavat apua ja tukea mahdollisimman varhain / oikea-aikaisesti -> Haasteet eivät pääse monimutkaistumaan -> Ennaltaehkäistään muiden palveluiden tarvetta.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Kustannuksia säästyy, kun lapset ja perheet saavat avun varhaisessa vaiheessa oikea-aikaisesti, eikä raskaampia palveluita tarvita. Kustannushyöty näkyy vasta myöhemmin.
Monialaisuus / monitoimijuus	Lapsen auttaminen tapahtuu useamman ammattilaisen ja usean palvelualueen yhteistyönä. Mukana terveystoimijia lastenneuvolasta ja kuntoutusalan ammattilaisia kuntoutuksen palvelualueelta puheterapia-, toimintaterapia- ja ravitsemusterapiayksiköistä ja mukana myös läheisenä palvelualueena lastenpsykiatria. Lapsen tilanteeseen saadaan monialaisen ja -toimijaisen työskentelyn avulla monialainen näkökulma ja lapsi/perhe pystytään ohjaamaan palveluun, joka on tilanteessa tarpeellinen.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Toimintamallin jalkauttamista koko hyvinvointialueelle valmistellaan. On selvitettävä, mikä taho ottaa vastuun toimintamallista ja sen koordinoimisesta ja kehittämisestä – pienten lasten syömisen haasteisiin vastaaminen vaatii kuntoutuksen palvelualueen työntekijöiden ja neuvolapalveluiden (sekä lasten psykiatrian/pikkulapsipsykiatrian) yhteistyötä. On laadittava suunnitelma, miten taataan ammattilaisten riittävä ammattitaito syömiseen liittyen ja miten osaaminen taataan osaamisen hankkimisen aikana. Käyttöönotto ei ole vielä varmistunut. Hyvinvointialueella tulee tehdä päätös toimintamallin toteuttamisesta tai toteuttamatta jättämisestä.
Muuta huomioitavaa?	Moniammatillinen varhainen tuki pienten lasten (0-3v) syömiseen liittyvissä haasteissa (kokeilu) Innokylä (innokyla.fi) Kokeilu toteutuu Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen rahoittamana 4-11/2023.

Toimintamalli: Kuntoutustyöryhmien toiminnan yhtenäistäminen ja kehittäminen PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen Kuntoutuspalvelut / Aki Vainionpää ja Miia Näppä	Hankkeen yhteyshenkilö: Maria Katajamäki
---	--	--------------------------------------	--	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Yhtenäiset toimintakäytänteet takaavat, että alueen asukkaat saavat yhdenvertaisin perustein ja oikea-aikaisesti kuntoutusta hyvinvointialueellamme.
Ammattilaiset	Yhtenäinen tapa toimia alueellamme, selkeät käytännöt, miten kuntoutustyöryhmätoiminta toteutuu ja kuka on vastuussa mistäkin.
Laatu	Yhtenäisillä käytännöillä ja selkeällä työnjaolla taataan, että asukas saa kuntoutuksen oikea-aikaisesti ja yhdenvertaisin perustein. Tehdyt päätökset pohjautuvat sovittuihin Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen lääkinnällisen kuntoutuksen myöntämisperusteisiin.
Vaikuttavuus	Selkeät käytänteet ja työnjako edistävät lääkinnällistä kuntoutusta koskevien päätösten tekemistä, minkä johdosta päätöksenteko kuntoutusten myöntämisestä selkeytyy ja nopeutuu, mikä takaa kuntoutuksen saamisen oikea-aikaisesti.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Yhtenäiset kuntoutuksen myöntämiskäytänteet ja myöntämisperusteet selkeyttävät, kuka kuntoutusta saa ja se vähentää palveluiden tarjonnan ja tarpeen kohtaamattomuutta eli häiriötarjontaa ja tuottaa sitä kautta kustannussäästöä, kun palvelut kohdentuvat oikeille asukkaille. Kustannushyöty näkyy hieman myöhemmin.
Monialaisuus / monitoimijuus	Päätöksenteko kuntoutuksen myöntämisestä toteutuu moniammatillisesti ja monialaisesti, jolloin päätöksenteossa voidaan ottaa huomioon paremmin kuntoutusta tarvitsevan asukkaan kokonaistilanne ja tarpeet ja asukkaalle myönnettävä palvelu kohdentuu tilanteeseen ja tarpeisiin nähden oikein.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Toimintakäytänteiden yhtenäistämässä ja kehittämisessä on ollut tai on mukana sellaisia henkilöitä, jotka käytännössä toteuttavat toimintaa. Sovittaessa yhteisiä käytänteitä varmistetaan, että käytännöt soveltuvat kaikkien kuntoutustyöryhmien toimintaan. Mukana olevat henkilöt levittävät käytänteet työryhmien toimintaan. Kuntoutuspalveluissa seurataan jatkossa toimintakäytänteiden toteutumista.
Muuta huomioitavaa?	Kuntoutuspäätösten tekeminen kuntoutuksen ostopalveluista Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella Innokylä (innokyla.fi) Aikuisten kuntoutustyöryhmien osalta yhtenäiset toimintakäytänteet on sovittu. Lasten kuntoutustyöryhmien toiminnan yhtenäistäminen ja kehittäminen toteutuu 9-11/2023.

Toimintamalli: Kuntoutukseen ohjautumisen edistäminen ja kuvaaminen PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä yksikkö jatkaa hankkeen jälkeen (tehtävänimike) Kuntoutuspalvelut	Hankkeen yhteyshenkilö: Maria Katajamäki
--	---	--------------------------------------	--	--

Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Asiakkaat pääsevät toimintakyvyn arviointiin ja saavat kuntoutusta nopeammin ja oikea-aikaisemmin.
Ammattilaiset	Ammattilaiset tietävät, miten kuntoutukseen ohjaututaan. Aikaa ei kulu asian selvittämiseen. Ammattilaisille luodaan kehittämistyön tuotoksena huoneentaulut, kenelle palvelu on suunnattu, miten palveluun ohjaututaan ja kuka usein ohjaa tai voi ohjata asiakkaan palveluun sekä mihin asiakas voidaan ohjata palvelun jälkeen. Lasten palvelujärjestelmää alueellamme avattu ja koottu työkalua, jossa tietoa eri palveluista ja niihin ohjautumisesta. Työkalu auttaa ammattilaisia ohjaamaan asiakkaita tarkoituksenmukaisesti palveluihin oikea-aikaisesti.
Laatu	Tieto kuntoutuspalveluihin ohjautumisesta nopeuttaa asiakkaan ohjautumista oikeaa reittiä palveluun. Palveluun pääsy nopeutuu ja toteutuu oikea-aikaisemmin.
Vaikuttavuus	Kuntoutuspalveluihin ohjautuu asiakkaita, jotka sinne kuuluvat.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Kun asiakas saa nopeasti avun, ei asiakkaan kokema haaste tai oire pääse pahentumaan, joka voi tarkoittaa raskaampaa kuntoutusta tai hoitoa, jonka kustannukset ovat isommat. Kustannushyöty näkyy melko nopeasti.
Monialaisuus / monitoimijuus	Kuntoutukseen ohjautuminen tapahtuu usein toisen ammattilaisen kautta. Mitä paremmin toiset ammattilaiset osaavat tunnistaa ja ohjata asiakkaita kuntoutusalan ammattilaisen vastaanotolle, sitä nopeammin asiakas saa avun.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueelta?	Kuntoutukseen ohjautumisesta tulee tiedottaa alueen ammattilaisia ja muistuttaa jatkossakin.
Muuta huomioitavaa?	Kuntoutukseen ohjautumisen edistäminen Etelä-Pohjanmaalla Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Sote-keskusten fysioterapeuttien työkyvyn arvioinnin yhtenäistäminen PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä yksikkö jatkaa hankkeen jälkeen (tehtävänimike) Kuntoutuspalvelut / Fysioterapiapalveluiden esihenkilöt	Hankkeen yhteyshenkilö: Maria Katajamäki
--	---	--------------------------------------	--	--

Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Yhdenvertainen palvelu riippumatta asuinkunnasta.
Ammattilaiset	Yhtenäinen tapa toteuttaa työkyvyn arviointi - työn laatu paranee. Itsevarmuus työssä lisääntyy, kun kokee toimivansa oikein ja yhteisten käytänteiden mukaan.
Laatu	Asiakkaat saavat laadukasta, kansallisiin suosituksiin perustuvaa ja yhdenvertaista palvelua asuinkunnasta riippumatta.
Vaikuttavuus	Asiakkaan saama palvelun laatu parantuu ja fysioterapeutin työkyvyn arvioinnissa tuottama tieto vastaa paremmin tiedon tarpeeseen.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Fysioterapeutin arviointiin käyttämänä työaikana huomio ja työ kohdentuu asiakkaan tarpeiden kannalta oikeisiin asioihin ja sitä kautta työajan käyttäminen tehostuu, mikä myöhemmässä vaiheessa tuottaa kustannushyötyä.
Monialaisuus / monitoimijuus	Fysioterapeutin tekemä arviointi vastaa muiden ammattilaisten (esim. lääkäri) tiedon tarpeeseen.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueelta?	Mukana yhtenäistämässä työkyvyn arvioinnin käytäntöjä on fysioterapeutteja, jotka toteuttavat toimintaa, joten tieto siirtyy heidän kauttaan arjen työhön ja lisäksi toimintamallin juurruttaminen vaatii tiedottamista, että myös ne fysioterapeutit, jotka eivät ole mukana kehittämässä toimintaa, saavat tiedon. Mahdollisesti jatkossa tarpeen järjestää työkyvyn arviointeja tekeville fysioterapeuteille yhteistyötapaamisia toimintamallin kehittämiseksi edelleen.
Muuta huomioitavaa?	Fysioterapeutin sote-keskuksessa toteuttaman työkyvyn arvioinnin yhtenäistäminen Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Aikuisten perustason ADHD tutkimus- ja hoitopolku PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen Mielenterveys- ja riippuvuushoidon palvelut / Aikuisten palvelut / Avohoito	Yhteyshenkilö: Mari Vuorenmäki, Henna Kuula
---	--	--------------------------------------	---	---

Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Yli 18-vuotiaat asukkaat, joilla epäillään ADHD:ta, pääsevät sujuvasti perustason terveyshuollon palveluissa eteenpäin tutkimustarpeen arviointiin ja tutkimuksiin.
Ammattilaiset	Yli 18-vuotiaiden parissa mielenterveys- ja riippuvuushoidon perustason palveluissa työskentelevät ammattilaiset, jotka osallistuvat aikuisten ADHD-tutkimus- ja hoitopolun toteuttamiseen. Toimintamallissa tavoitellaan yhtenäistä ja selkeää toimintamallia, jota ammattilaiset voi noudattaa.
Laatu	Yli 18 vuotiaat asukkaat, joilla epäillään ADHD:ta, saavat samantasoiset ja sujuvat palvelut terveydenhuollon ammattilaisilta perustasolla.
Vaikuttavuus	Yli 18-vuotiaiden asukkaiden perustason ADHD-diagnosointi ja hoito perustasolla toteutuu sujuvasti. Kun polku toteutuu yhtenevin menetelmin, "oikeat henkilöt" saa diagnoosin, mikä edistää yksilöiden toimintakyvyn kohoamista ja työ/opiskelukyvyn säilymistä.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Yli 18-vuotiaiden ADHD tutkimuksiin jonottavien jonotusaika vähenee ja he saavat oikein kohdennettua palvelua. Ammattilaisten resurssit kohdennetaan oikein. Erityistason palvelutarve vähenee ja se kohdentuu oikein.
Monialaisuus / monitoimijuus	Toimintamalli huomioi terveydenhuollon toimijat perustasolla. Toimintamallissa otetaan huomioon psykiatrian konsultaatiomahdollisuus perustasolla.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Toimintamalli tulee saattaa valmiiksi. Tavoitteena jalkauttaa toimintamalli koko maakuntaan, koska nyt mukana on vain Seinäjoen, Isonkyrön ja Kurikan perustason miepä-yksiköt. Malli vaatii oikeanlaista resurssointia miepä-yksiköihin (mm. lääkäriresurssi), sekä perehdytystä työntekijöille hoitopolusta.
Muuta huomioitavaa?	Innokylän linkki: Aikuisten ADHD-tutkimus- ja hoitopolku perustasolla - Etelä-Pohjanmaa Innokylä (innokyla.fi)

Lasten ja nuorten palveluiden kehittäminen

[Perhekeskuskonseptointi](#)

[Perhekeskus-pilotti](#)

[Perhekeskuksen asiakasohjaus](#)

[Perheiden liikuntaneuvonta / elintapaohjaus](#)

[OMA TIIMI](#)

[Lsl14§ lastensuojelun monialainen asiantuntijaryhmä](#)

[Sijoitettujen lasten terveystarkastukset](#)

[Perhehoidon valvontamallinnus](#)

[Nepsykoordinaattori, eskari ja 1. luokan oppilaat](#)

[Barnahus-satelliitti hyvinvointialueella](#)

[Perhekeskuskoordinaatio ja perhekeskuskoordinaattoreiden työnkuva](#)

[OT- tuki –ja koordinaatorakenne](#)

[Perhekeskuksen kriittiset asiakasryhmät - asiakkaan polku](#)

[PEPP-toimintamallin leveys](#)


[Yhteisöllinen opiskeluhoito](#)

[Perhekeskuksen kohtaamispaikka](#)


[Maksuton ehkäisy](#)

[Ravitsemusterapeuttien osaamisen hyödyntäminen sote- ja perhekeskuksissa sekä ravitsemusterveyden edistämisessä](#)




Toimintamalli: Perhekeskuskonseptointi PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen Perheiden palvelut – Perhekeskus, palveluyksikköjohtaja	Yhteyshenkilö: Mari Vuorenmäki
---	--	--------------------------------------	---	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Lasten, nuorten ja perheiden palvelut asiakkaalle on koottu yhden toimintamallin (perhekeskus) alle. Asiakkailla on käytössä sekä sosiaali- että terveydenhuollon palvelut, sivistystoimen palvelut, järjestöjen, seurakuntien ja yhdistysten palvelut perustasolta erityistasolle.
Ammattilaiset	Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden ammattilaiset ja heidän palvelunsa on koottu yhden toimintamallin (perhekeskus) alle. Yhteistyötä on helpompi toteuttaa kun ammattilaiset toimivat yhden määritellyn toimintamallin alla. Ammattilaisilla on luontevasti asiakas- ja ammattilais- käytössä sekä sosiaali- että terveydenhuollon palvelut, sivistystoimen palvelut, järjestöjen, seurakuntien ja yhdistysten palvelut perustasolta erityistasolle.
Laatu	Perhekeskuskonseptoinnissa on määritelty yhtenäinen perhekeskuksen toimintakokonaisuus Etelä-Pohjanmaalle. Etelä-Pohjanmaan perhekeskustoimintamalli ja perhekeskus sekä sen keskeiset toiminnot on määritelty. Perheet saavat samantasoista palvelua asuivat he missä päin Etelä-Pohjanmaata tahansa.
Vaikuttavuus	Perhekeskuksen toimintamallin mukaan toimiessa asiakkaat saavat koko Etelä-Pohjanmaalla laadukasta ja tasa-vertaista palvelua riippumatta asuinkunnasta. Palvelu tulee oikea-aikaisesti ja asianmukaisena palveluna.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Palvelut ovat sujuvia kun ne ovat saavutettavissa yhden toimintamallin alla. Asiakkaan asioita voidaan perhekeskuksessa hoitaa laaja-alaisesti. Asiakas saa helposti tarvitsemansa palvelun. Toiminta on vaikuttavaa kun toimitaan monialaisesti ja mahdollisimman ennaltaehkäisevästi.
Monialaisuus / monitoimijuus	Perhekeskuksessa toimivat sosiaali- ja terveydenhuollon, sivistystoimen, järjestöjen, seurakuntien ja muiden lapsiperhepalveluiden ammattilaiset yhdessä.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Perhekeskuskonseptoinnissa käsitellyistä asioista valmiina on perhekeskuksen asiakasohjauksen runko, kriittisten asiakasryhmien (eroperheet, miepä-asiakkaat, nepsy-asiakkaat) asiakaspolut, perhekeskuksen johtamisen rakenne ja palveluverkko. Perhekeskuskonseptissa määritellyjä kohtia tulee jatkotyöstää, ml. asiakasohjaus, perhekeskuksen mittarit, arvolupaus ja toimintasuunnitelma. Kriittisten asiakasryhmien asiakaspolut ovat valmistuneet v. 2023. Näiden asiakasryhmien ammattilaisten polkuja tulee työstää.
Muuta huomioitavaa?	Perhekeskuskonseptointi Etelä-Pohjanmaa Innokylä (innokyla.fi) Jatkavia ryhmiä: Maakunnan laaja lape, Lastentautien ja lastenneuvoloitten sekä lapsiperheiden sosiaalipalveluiden yhteiset iltapäivät, Ihmeelliset vuodet vanhempainryhmänohjaajien maakunnalliset tapaamiset ja Voimaperheille vastaava maakunnallinen tapaaminen kuin Ihmeelliset vuodet vanhempainryhmänohjaajilla on.

Toimintamalli: Perhekeskus-pilotti PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta kyllä	Mikä yksikkö vastaa toimintamallista hankkeen jälkeen (tehtävänimike) Perheiden palvelut, Seinäjoen perhekeskus	Hankkeen yhteyshenkilö: Sari Saarimaa, Mari Vuorenmäki
---	---	--------------------------------------	---	---



Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Toimintamallin tavoitteena on lapsiperhepalveluiden saavutettavuus perhekeskustoimintojen avulla. Perheille palveluja on helposti saatavilla omalla asuinalueella. Näillä keinoin pyritään ehkäisemään syrjäytymistä. Tavoitteena on matalan kynnyksen palveluiden ja toimintojen saavutettavuus.
Ammattilaiset	Tavoiteltiin konkreettisia, sujuvia ja joustavia työkäytänteitä sekä perhekeskustoimintamallin palveluintegraation toteuttamista asiakkaiden, toimijoiden ja toimintojen tasoilla. Luotiin asiakas- ja kehittämistyötä tukevia työryhmiä mm. yhteistoimintojen järjestämiseksi sosiaalihuollon, neuvolapalveluiden, varhaiskasvatuksen, koulun, alueen taidepajan ja yhteisöllisyyttä luovan "toimintojen talon" kesken.
Laatu	Pilotin tarkoituksena oli, että keskustan palveluista kaukana oleville perheille perheiden palvelut ovat helposti saatavilla omalla asuinalueella samalla ehkäistiin syrjäytymistä. Tavoitteena oli matalan kynnyksen palveluiden ja toimintojen saavutettavuus.
Vaikuttavuus	Toimintamallin tarkoituksena on tuottaa palveluita lähelle perheitä matalalla kynnyksellä, ilman leimautumisen pelkoja syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Alueella ei ole riittäviä perheiden palveluita, mutta toimintamallilla, jalkautumalla niitä tuodaan lähelle.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Monialaisen yhteistyön kautta sekä työntekijät että asiakkaat hyötyvät. Palveluiden saavutettavuus paranee. Matalan kynnyksen toiminnan tehostamisella ja moniammatillisuudella kalliiden korjaavien palveluiden tarve sekä kustannukset vähenevät.
Monialaisuus / monitoimijuus	Toiminta perustuu monialaiseen suunnitelmalliseen työskentelyyn. Mukana on terveydenhuollon, varhaiskasvatuksen ja sosiaalihuollon toimijoita eli perhekeskustoimijoita.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella	Pilotoidun toimintamallin uudelleen tarkastelua ja jatkokehittämistä. Laajentamista asuinalueittain koko kaupungin alueelle. Myös mallin laajentamista koko hyvinvointialueelle olemassa olevin raamein.
Muuta huomioitavaa?	 Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Perhekeskuksen asiakasohjaus PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen Perheiden palvelut – Perhekeskus palveluyksikköjohtaja	Yhteyshenkilö: Mari Vuorenmäki
--	--	--------------------------------------	--	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Lapsille, nuorille ja lapsiperheille on yksi yhteydenottokanava, tilanteisiin jossa he eivät tiedä minne ottaa yhteyttä ei kiireellisen -asian kanssa (poissulkien akuutit ja hätätilat) ja mistä saa apua, neuvoa ja ohjausta. Asiakkaat tulevat autetuiksi ja ohjatuiksi oikeaan palveluun tai toimimaan itseohjautuvasti digitaalisten palvelujen/yhteydenottokanavien avulla / kautta. Asiakkaiden haasteet pystytään ratkaisemaan yhdellä yhteydenotolla. Mikäli niitä ei pystytä ratkaisemaan yhdellä yhteydenotolla, ammattilainen ottaa asiasta kopin ja asiaa viedään eteenpäin oikeille tahoille ratkaistavaksi asiakkaan luvalla.
Ammattilaiset	Viranomaisille ja muille lapsiperhetoimijoille on yksi yhteydenottokanava, kun ei tiedetä minne ottaa yhteyttä, kenelle asia kuuluu tai tarvitaan neuvoa / ohjausta miten toimia erilaisissa lasten, nuorten tai perheiden ei kiireellisissä -tilanteissa, poissulkien akuutit- ja hätätilanteet. Viranomaiset tietävät mistä saa apua, neuvoa ja ohjausta lasten, nuorten ja perheiden asioissa. Viranomaiset tulevat autetuiksi ja ohjatuiksi oikeaan palveluun tai toimimaan itseohjautuvasti digitaalisten palvelujen/yhteydenottokanavien avulla / kautta. Viranomaiset saavat ammattimaista tukea heitä pohdituttavaan asiaan.
Laatu	Osaaminen asiakasohjauksessa on laaja-alaista, asiakasohjauksessa pitää tietää ja tuntee hyvinvointialueen palvelujärjestelmä ja muut lasten, nuorten sekä perheiden palvelut (ml. järjestöt, seurakunnat). Asiakasohjaajilla on laajat kontaktipinnat sekä yhdyspinnat eri (perhekeskus)toimijoihin. Asiakasohjaajat tietävät mistä asioita saa selvitettyä, mikäli eivät itse pysty asiaa selvittämään. Asiakasohjaajilla tulee olla laadukas koulutus perhekeskustoimintojen substanssaloilta sekä hyvät yhteistyö - ja vuorovaikutustaidot.
Vaikuttavuus	Asiakas saa tarvitsemansa avun yhdellä yhteydenotolla ammattilaiseen ja hänen asiansa lähtee etenemään ammattilaisen avulla ja keinoin. Asiakkaan asia pyritään ratkaisemaan ensimmäisessä yhteydenotossa, mutta mikäli asiakkaan asia ei ratkea yhden yhteydenoton aikana, asiakasohjaaja selvittää asiakkaan asiaa tai vie sitä eteenpäin ratkaistavaksi asianosaisille tahoille asiakkaan luvalla. Asiakkaiden yhteydenotot ohjausta ja neuvontaa koskevilla helposti ratkaistavissa asioissa erillisille yksittäisille lapsiperhetoimijoille vähenevät. Asiakas saa avun nopeammin ja oikealta taholta. Viranomaiset saavat apua ja neuvoja lasten, nuorten ja perheiden haasteisiin, mikäli eivät pysty itse asiaa selvittämään tai ratkaisemaan. Viranomaisten oma työ sujuvoituu.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Lapsi- ja perhepalveluiden toimijat toimivat yhdessä ja osaavat ohjata asiakkaat palveluihin, joista asiakkaat hyötyvät tai mitä he tarvitsevat. Asiakkaan tai viranomaisen asia ratkeaa tai käsittely alkaa nopeasti yhdellä yhteydenotolla. Asiakas ei joudu ottamaan yhteyttä itse erilaisiin toimijoihin, jolloin hänen tilanteensa käsittely mahdollisesti viivästyy ja tilanteensa huononee. Vaikuttavuuspolut ehkäisevä ja korjaava työ SeAMK 3.2022.pdf (ep.local)
Monialaisuus / monitoimijuus	Jos asiakas tarvitsee monen eri ammattilaisen osaamista, asiantuntemusta tai palvelua - perhekeskuskokonaisuus mahdollistaa sujuvan yhteydenoton monien eri ammattilaisten kesken. Asiakasohjauksessa on valmiit yhteydenottokanavat eri toimijoihin asiakkaiden yksilöllisen tarpeen mukaan.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella	Toimintamallin kehitystyön jatkaminen ja toimintamallin aktiivinen vahvistaminen osaksi perhekeskusten toimintaa koko Etelä-Pohjanmaalle. Erilaisten digitaalisten palveluiden lisääminen asiakasohjaukseen. Asiakasohjaajien verkoston ylläpitäminen vertaistukineen.
Muuta huomioitavaa?	Perhekeskuksen asiakasohjaus nostettiin yhdeksi kriittiseksi toiminnoksi Etelä-Pohjanmaalle tehdyssä perhekeskuskonseptoinnissa. Perhekeskuskonseptointi Etelä-Pohjanmaa Innokylä (innokyla.fi) Perhekeskuksen asiakasohjaus Innokylässä: Perhekeskuksen asiakasohjaus Etelä-Pohjanmaa Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Perheiden liikuntaneuvonta / elintapaohjaus PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta: kyllä, käytössä paikallisesti (Seinäjäki ja Kauhajoki)	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen: Kehityspalvelut, Terhi Kimpimäki	Yhteyshenkilö: Maaria Nortunen
---	--	--	---	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Koko perhe saa yksilöllistä tukea liikkumisen ja liikunnan lisäämiseen arkeensa sekä tukea ja apua terveellisten elintapojen ylläpitämiseen (ml. ravitsemus, arkirytmi, ruutu aika). Liikuntaneuvonta auttaa tekemään pieniä, mutta pysyviä elintapamuutoksia käyttäytymisen muutosta tukemalla. Liikuntaneuvonnassa tuetaan vanhemmuutta terveellisten elintapojen vahvistamiseksi perheessä.
Ammattilaiset	Mahdollistaa koko perheen ohjaamisen lastenneuvolasta matalan kynnyksen palveluun, jossa liikunnan ammattilaisella on aikaa pysähtyä elintapojen äärelle ja auttaa perhettä lisäämään liikuntaa arkeensa. Terveystoimittajalla selkeä paikka, johon ohjata perheitä, jotka liikkuvat terveystensä kannalta liian vähän.
Laatu	Matalan kynnyksen palvelu, johon perheen on helppo ilmaiseksi päästä. Liikuntaneuvonta toteutetaan vaikuttavien menetelmiä käyttämällä: motivoiva haastattelu ja/tai arvo- ja hyväksyntäpohjainen lähestymistapa (HOT-malli). Liikuntaneuvonta on yksilöllistä ja asiakaslähtöistä.
Vaikuttavuus	Liikuntaneuvonta perustuu ennaltaehkäisevään ja ennakoivaan työotteeseen. Vaikuttavilla ohjausmenetelmillä, perheen yksilölliset tarpeet huomioivalla neuvonnalla sekä liikuntaneuvontaprosessilla saavutetaan pysyviä elintapamuutoksia. Perheen kokonaisvaltainen hyvinvointi lisääntyy. Perheet asettavat liikkumisen lisäämiselle omat tavoitteet, jolloin sitoutuminen vahvistuu.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Pitkällä aikavälillä ehkäistään ylipainoa, elintapasairauksia ja sote-palveluiden tarvetta. Pitkällä aikavälillä ennaltaehkäistään ongelmien kasaantumista ja vähennetään liikkumattomuudesta aiheutuvia kuluja: Liikkumattomuuden ja paikallaanolon kustannuslaskuri - UKK-instituutti (ukkinstituutti.fi)
Monialaisuus / monitoimijuus	Kunta ja hyvinvointialue toteuttavat liikuntaneuvonnan palveluketjussa yhdessä lakisääteistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäväänsä. Liikuntaneuvonnan palveluketjun toteuttamisessa on sovittu yhteistyöstä ja lähetekäytännöistä lastenneuvolan ja kunnan liikuntapalveluiden kanssa. Liikuntaneuvonnan jälkeen perhe ohjataan itsenäiseen liikkumiseen kuntien ja järjestöjen toimintaan ja harrastuksiin.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Toimintamalli käytössä paikallisesti (Seinäjäki) sekä pilottina (Kauhajoki). Toimintamallin kehittäminen, laajentaminen sekä koordinaatio vaatii vastuuhenkilön/-henkilöiden nimeämistä hyvinvointialueella.
Muuta huomioitavaa?	Perheiden liikuntaneuvonta/elintapaohjaus Innokylä (innokyla.fi) . Perheiden liikuntaneuvonnan palveluketju on osa hyvinvointialueen lasten, nuorten ja perheiden elintapaohjauksen kokonaisuutta, jonka koordinaatio ja vastuutaho tullaan sopimaan vuoden -23 loppuun mennessä.

Toimintamalli: OMA TIIMI 	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Edellyttää juurruttamista ja käyttöönoton tukea työntekijöille	Mikä yksikkö jatkaa hankkeen jälkeen Sijais- ja jälkihuollon vastuuyksikköjohtaja	Hankkeen yhteyshenkilö: Petta Porko ja Auli Romppainen
---	---	---	---	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Sijaishuoltoon sijoitetut nuoret, joilla on myös nuorisopsykiatrian hoitokontakti.
Ammattilaiset	Sijaishuoltopaikan omaohjaaja/perhehoitaja (tai muu työntekijä sijaishuoltoyksiköstä), sosiaalityöntekijä, nuorisopsykiatrian työntekijä. Kutsutaan mahdollisesti muita tarvittavia ammattilaisia (nuoren omien tavoitteiden kannalta olennaiset ja nuoren sanoittamat työntekijät).
Laatu	OMA TIIMIn perustana systeeminen ja suhdeperustainen lastensuojelu. Sijaishuollon laatu vahvistuu, sijoitetun lapsen oikeuksien turvaaminen. Sijoitetun lapsen ja nuorisopsykiatrian yhteistyön vahvistuminen. Nuoren sijaishuollon tarpeisiin vastaaminen aiempaa paremmin.
Vaikuttavuus	Tutkimuksesta tiedetään, että osallisuus on vaikuttavan lastensuojelun ja psykiatrisen hoidon ydinelementti. MONNI-hankkeessa arvioitu toimintamallia: estetty sijaishuoltopaikan vaihtaminen, edistetty perheen jälleenyhdistämistä,, sosiaalityöntekijä tekee ratkaisuja / päätöksiä aiempaa nopeammin ja oikea-aikaisemmin. Työntekijöiden kokemuksia: yhteistyön vahvistaminen, nuoren hoitomotivaatio kasvanut psykiatrialla, toimintamalli turvaa myös tilanteet, joissa työntekijä vaihtuu.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Yhteistyön vahvistaminen tukee sijoitetun psykiatrian palveluita tarvitsevan lapsen oikeuksia ja estää palveluiden "tyhjäkäyntiä".
Monialaisuus / monitoimijuus	Sosiaali- ja terveydenhuolto, mahdollisesti myös sivistys mikäli nuoren tavoitteissa esim. koulunkäyntiin liittyviä asioita. Myös vanhemmat saattavat olla aktiivisesti mukana työskentelyssä. Nuori keskiössä, päähenkilönä.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Ohjausryhmän perustaminen, käsikirjan ja lomakkeiden päivittäminen. Edelleen säännöllistä käyttöönoton ja juurruttamisen tukea, valmennukset ja mentorointi. Monialaisuuden tukemisessa kokemusasiantuntijan panos on ollut merkittävä tähän saakka toimintamallin kehittämisessä ja jalkauttamisessa, edelleen juurruttamisessa kokemusasiantuntijan rooli on jatkossa merkittävä.
Muuta huomioitavaa	OMA TIIMI lastensuojelun sijaishuollon ja lasten-/nuorisopsykiatrian yhteisasiakkuudessa olevalle lapselle Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Lsl14§ lastensuojelun monialainen asiantuntijaryhmä PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä yksikkö jatkaa hankkeen jälkeen Sijais- ja jälkihuollon vastuuyksikköjohtaja	Hankkeen yhteyshenkilö: Petta Porko
---	--	--------------------------------------	---	---


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Lastensuojelun sosiaalityön tukirakenne
Ammattilaiset	Asiantuntijaryhmässä vakituinen edustus: lasten-, nuoriso- ja aikuispsykiatrialta, lastensuojelun sosiaalityöstä, kasvatus- ja perheneuvolapalveluista, lakimies sekä OT- ja Barnahus-koordinaattori
Laatu	Monialaisen tuen ja osaamisen varmistaminen lastensuojelun sosiaalityölle, sosiaalityöntekijä hyödyntää saamaansa ehdotusta jatkotyöskentelystä asiakastyössä. Asiantuntijaryhmässä hyödynnetään systeemistä orientaatiota. Koordinaattori tukee sosiaalityötä käsiteltävän asian jäsentämisessä asiantuntijoille, auttaa esitietojen kokoamisessa ja ehdottaa myös tarvittavan lisätiedon hankkimista ennen konsultaatiota. Asiantuntijaryhmällä on vuoden alussa aina orientaatiotapaaminen, joka edistää yhteisen viitekehyksen omaksumista sekä ryhmän tarkoituksen sisäistämistä. Konsultaatiossa on selkeä rakenne sekä kirjauspohja. Kirjaus toimitetaan sosiaalityölle viikon kuluessa konsultaatiosta, asiantuntijoiden tarkistettua kirjauksen.
Vaikuttavuus	Monialainen osaaminen ja tuki konsultaatioissa varmistaa, että sosiaalityö saa tarvitsemansa tuen työlleen sekä edistää myös asiakkaan oikeuksia saada oikea-aikaista tukea lastensuojelussa. Lastensuojelu mielletään viimesijaiseksi palveluksi ja onkin sitä, mutta lastensuojelun asiakkuuden aikana on useita hetkiä edistää ongelmien ja haasteiden edelleen kasautumista ja pahenemista.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Lastensuojelun tukirakenne edistää lastensuojelun sosiaalityön pitovoimaa hva:lla.
Monialaisuus / monitoimijuus	Vakituisten jäsenten lisäksi kutsutaan muita tarvittavia asiantuntijoita (esim. Lastenoikeuspsykiatria, sivistys) sekä lapsen asiassa toimivia keskeisiä yhteistyötahoja, myös lapsi, nuori ja/tai hänen vanhempansa voivat osallistua mikäli se on lapsen edun mukaista sosiaalityöntekijän arvion mukaan.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Sijais- ja jälkihuollon vastuuyksikköjohtaja koordinoi jatkossa asiantuntijaryhmää. Loppuvuodesta ryhmän nimeäminen uudestaan. Orientaatiotapaamiset vuosittain. Palautteen keruu ja työryhmän toiminnan arviointi.
Muuta huomioitavaa	Lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijaryhmä Etelä-Pohjanmaalla Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Sijoitettujen lasten terveystarkastukset PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen Sijais- ja jälkihuollon vastuuyksikköjohtaja	Hankkeen yhteyshenkilö: Petta Porko, Toni Ranta
--	--	--------------------------------------	--	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Lastensuojelun sijaishuoltoon sijoitetut lapset ja nuoret
Ammattilaiset	Lähi-terveyspalvelut, sijaishuoltopaikan sairaanhoitaja/omaohjaaja tai perhehoitaja, sosiaalityöntekijä.
Laatu	Terveystarkastuksiin tarvitaan aiempaa systemaattisemmin koottua tietoa sijoitetusta lapsesta, jotta terveystarkastus voidaan tehdä tarvittavassa laajuudessa. Yhtenäiset esitiedot varmistaa laadukkaamman hoidon tarpeen arvioinnin ja terv.tarkastuksen, josta saadaan olennaista tietoa sijaishuollon toteuttamiseksi lapsen tarpeista. Lapsi saa tarpeisiinsa vastaavaa sijaishuoltoa sekä tarvittavat terveydenhuollon palvelut.
Vaikuttavuus	Lapsen terveydentilan kokonaisvaltainen selvittäminen edistää oikea-aikaisten palveluiden saantia lapselle sekä sopivan sijaishuoltopaikan valintaa.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Oikea-aikaisen terveydenhuollon varmistaminen, sopivan sijaishuoltopaikan varmistaminen.
Monialaisuus / monitoimijuus	Lähi-terveyspalvelut, lastensuojelun sosiaalityö ja sijaishuollon toimijat (ml. Yksityiset toimijat).
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Tiedottaminen esitietolomakkeen käyttöönotosta, sovitut toimintatavat. Esitietolomakkeiden toimivuuden arviointia tulevaisuudessa.
Muuta huomioitavaa	Sijoitettujen lasten terveystarkastukset (esitietolomakkeet) Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Perhehoidon valvontamallinnus PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen Sijais- ja jälkihuollon vastuuyksikköjohtajat	Hankkeen yhteyshenkilö: Susanna Jokela, Petta Porko
---	---	--------------------------------------	---	---


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Lastensuojelun sijaishuoltoon sijoitetut lapset ja nuoret
Ammattilaiset	Lapsen asioista vastaavat sosiaalityöntekijät
Laatu	Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän vastuulla on valvoa lapsen oikeuksien toteutumista sijaishuollossa. Perhehoidon valvonnassa kansallisesti puutteita, valvontamallinnus tukee laadukasta ja yhtenäistä sijaishuollon valvontaa.
Vaikuttavuus	Sijaishuollon tavoitteiden ja tarkoituksen tukeminen edistää lapsen oikeuksia.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Oikea-aikaisella perhehoidon valvonnalla ja perhehoitajia tukemalla voidaan välttää sijaishuoltopaikan muutoksia.
Monialaisuus / monitoimijuus	Lapsen kanssa toimiva verkosto systeemisen työtteen periaattein
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Koulutukset sekä mallin säännölliset päivittämiset
Muuta huomioitavaa	Ei ole Innokylässä, Jokela tekee tästä erikoissosiaalityön päättötyön ja mallinnuksesta tulee hva:n ohje lastensuojelun sosiaalityölle.

Toimintamalli: Nepsykoordinaattori, eskari ja 1. luokan oppilaat PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen Perheiden palvelut – Lasten ja nuorten varhaisen tuen palvelut, palveluyksikköjohtajja	Yhteyshenkilö: Mari Vuorenmäki
---	---	--------------------------------------	--	--



Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Esikoululaiset, 1. luokan oppilaat ja heidän perheensä saavat apua, neuvontaa ja tukea nepsykoordinaattorilta heti kun ilmenee huoli vanhemmilla, ammattilaisella tai lapsella neuropsykiatrisista oireista tai esiin tulee haasteita lapsen omassa toimintaympäristössä (eskari, koulu, koti). Nepsykoordinaattori on neuropsykiatristen oireiden vahva asiantuntija. Nepsykoordinaattori tietää neuropsykiatrisesti oireilevien asiakkaiden palvelujärjestelmän ja -ympäristön.
Ammattilaiset	Ammattilaiset saavat tukea ja ohjausta omaan toimintaansa nepsykoordinaattorilta neuropsykiatrisissa haasteissa niin yksittäisen lapsen kuin esikoulu- tai kouluryhmän kanssa. Ammattilaiset saavat apua, neuvontaa, ohjausta ja tukea nepsykoordinaattorilta kun lapsella tai ryhmässä ilmenee neuropsykiatrisia haasteita.
Laatu	Nepsykoordinaattori tarttuu neuropsykiatrisiin haasteisiin ennaltaehkäisevästi tai jo ennen suurempien haasteiden ilmenemistä. Näin lapsi ja perhe saa oikean avun oikeaan aikaan, jolloin voidaan välttää raskaiden palveluiden polku. Nepsykoordinaattorilla on vahva osaaminen lasten neuropsykiatrisista haasteista ja niihin vastaamisesta. Hänellä on hyvät vuorovaikutus -ja yhteistyötaidot. Nepsykoordinaattorilla on vahva palvelujärjestelmän tuntemus. Nepsykoordinaattori jakaa oikeaa ja luotettavaa tietoa neuropsykiatrisista haasteista / oireilusta.
Vaikuttavuus	Lasten neuropsykiatrisiin haasteisiin vastataan ennaltaehkäisevästi jo ennen kuin ne tuovat isoja haasteita lapsen tai perheiden elämään. Kun haasteet löydetään mahdollisimman varhain, saa lapsi oikean avun oikeaan aikaan ja ajoissa. Näin lapsi ja hänen perheensä mahdollisesti välttyy raskaammilta ja kallimmilta erityistason hoidoilta. Toisaalta erityistason hoitoihin ohjautuvat ne lapset ja perheet, jotka niitä oikeasti tarvitsevat. Ammattilaisten saaman tuen myötä ryhmien toimintojen neuropsykiatrisista haasteista juontuviin haasteisiin pystytään vastaamaan ja näin rauhoittamaan ryhmien toimintaa.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Lasten neuropsykiatrisiin haasteisiin vastataan ajoissa, jolloin mahdollisimman moni lapsi saa avun jo perustasolla omassa toimintaympäristössään (koulu, koti). Lapset ohjautuvat oikeisiin palveluihin oikeaan aikaan. Raskaampien ja vaativampien erityispalveluiden käyttö vähenee, kun toimitaan ennaltaehkäisevästi ja ajoissa. Kustannukset ovat ennaltaehkäisevässä ja perustason palvelussa edullisemmat kuin raskaammissa palveluissa. Vaikuttavuuspolut ehkäisevä ja korjaava työ SeAMK 3.2022.pdf (ep.local)
Monialaisuus / monitoimijuus	Nepsykoordinaattori toimii moniammatillisessa ympäristössä osana terveydenhuoltoa, sosiaalitoimea ja sivistystoimea. Hänen tärkeitä yhteistyökumppaneitaan ovat lapset, vanhemmat, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen toimijat, järjestöt ja seurakunnat.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella	Nepsykoordinaattori -toimintamallista saadaan luotettavaa tietoa neuropsykiatrisista palveluista ja toiminnasta esikoulu- ja 1.luokan ikäryhmissä. Saatua tietoa tulee käyttää hyväksi neuropsykiatrisia palveluita suunniteltaessa erityisesti ennaltaehkäisevästä näkökulmasta. Neuropsykiatrisesti oireilevien lasten ja nuorten palveluverkosto tulee päivittää ajanmukaiseksi Neuropsykiatrisesti oireilevien lasten, nuorten ja heidän perheidensä palveluverkko Etelä-Pohjanmaalla (EPSHP) - Duodecim (terveysportti.fi)
Muuta huomioitavaa?	Nepsykoordinaattori Etelä-Pohjanmaa Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Barnahus-satelliitti hyvinvointialueella PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen Uusi hankehakemus lähdössä vuosille 24-25	Yhteyshenkilö: Noora Aarnio
--	---	--------------------------------------	---	---------------------------------------


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Lapsiin kohdistuva väkivalta (lapset ja perheet): Oikea-aikaisella monitoimijaisella yhteensovittavalla työllä voidaan lyhentää lapsiin kohdistuvien väkivaltarikosten tutkintaa ja siten vähentää inhimillistä kärsimystä sekä edistää lapsen edun toteutumista.
Ammattilaiset	somaattinen terveydenhuolto, psykososiaalinen tuki, lastensuojelu, esitutkinta (poliisi, syyttäjä, oikeuspsykiatrinen yksikkö Tays): Monialainen tuki- ja konsultaatorakenne ja sen koordinointi mahdollistaa monialaisen tiedonmuodostuksen entistä paremmin ja siten edistää oikeanlaiseen tulkinnan muodostumista tilanteesta.
Laatu	Barnahus-satelliittin avulla (sis. somaattinen terveydenhuolto, psykososiaalinen tuki, monialaisen arvioinnin koordinointi, poliisi ja syyttäjä), johon kytkeytyy konsultaatitukena Taysin oikeuspsykiatrisen yksikön osaaminen, varmistuu OT-tasoinen erityisosaaminen hyvinvointialueen ammattilaisten käyttöön.
Vaikuttavuus	Toimijat pysyvät tietoisina prosessin eri vaiheista, jolloin lapsen ja perheen tuen tarpeisiin vastaaminen nopeutuu.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Oikea-aikaisella lasten ja perheiden psykososiaalisella tuella ja monialaisella yhteistyöllä voidaan vähentää väkivallan pitkäaikaisvaikutuksia lapsille ja perheille, mikä vähentää erikoissairaanhoidon ja muiden erityispalveluiden (esim. Lastensuojelu) tarvetta.
Monialaisuus / monitoimijuus	Lapsiin kohdistuva väkivalta on lähtökohtaisesti monialaisuutta vaativa teema. Rakenteen toimivuuden turvaamiseksi on varmistettava myös monialaisuuden koordinointi.
Mitä pitää tapahtua v. 2023, jotta toimintamalli on käytössä alueellamme	<p>Barnahus-hankehakemuksessa vuosille 2024-2025 haussa</p> <p>Lasta-koordinaattori (riskiarviolomakkeen käyttöön otto) Psykososiaalisen tuen koordinaattori (asiakkaan psykososiaalisen tuen koordinointi) Monialaisen arvioinnin koordinaattori (toiminnan koordinaatio ja kehittäminen) Barnahus-toimijoiden työn jatkuvuus tulee varmistaa hankkeen jälkeenkin.</p> <p>Toimintamallin kuvaus tulossa Inno-kylään ja kansallisille Barnahus.fi -nettisivuille.</p>

Toimintamalli: Perhekeskuskoordinaatio ja perhekeskuskoordinaattoreiden työnkuva PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta kyllä	Mikä yksikkö vastaa toimintamallista hankkeen jälkeen: Perheiden palvelut, perhekeskuksen palveluyksikkö	Hankkeen yhteyshenkilö: Mari Leppänen, Terhi Kangas
---	--	--------------------------------------	--	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Etelä-Pohjanmaalle on muodostunut perhekeskusten kokonaisuus. Perhekeskusverkoston ja toiminnan vakiintuessa ja työskentelyn toteutuessa asiakkaat (lapset, nuoret ja perheet) saavat helposti ja varhaisessa vaiheessa tarvitsemansa avun ja tuen kynnyksittä.
Ammattilaiset	Perhekeskustoiminnan johtamiseen on muodostettu kaksiportainen verkostojohtamisen ja koordinaation rakenne. Maakunnallinen johtotiimi vastaa operatiivisesta johtamisesta ja strategisena johtoryhmänä toimii maakunnallinen Lape-työryhmä. Alueellisesta toiminnasta ja strategiasta vastaa perhekeskuskoordinaattoreiden koordinoimat perhekeskuskohtaiset johtoryhmät. Perhekeskuskoordinaattorin tehtävänä on toimia yhteistyössä alueellisten perhekeskustoimijoiden kanssa koordinoitua alueellisia perhekeskusten johtamisrakenteita viestittäen alueellisista tarpeista ja kehittämistyön etenemisestä. Perhekeskuskoordinaattori vastaa kohtaamispaikkatoiminnan kehittämisestä ja arvioinnista sekä organisoii kohtaamispaikan toimintaa (kohtaamispaikkaverkostot) muiden toimijoiden kanssa. Perhekeskuskoordinaattori kuuluu hyvinvointialueen perhekeskuskoordinaattoreiden verkostoon, osallistuu hyvinvointialueen ja valtakunnan tason perhekeskusverkoston työryhmiin jakaen niissä saamaansa tietoa perhekeskuksen toimijoille.
Laatu	Perhekeskuskoordinaatiolla varmistetaan alueellisten perhekeskusten ml. kohtaamispaikkojen aktiivinen toiminta ja jatkuvuus. Perhekeskusten toimivuudella turvataan perheiden näkökulmasta yhdenvertaisuuden toteutuminen.
Vaikuttavuus	Perhekeskusrakenteiden ja perhekeskusten johtoryhmien työskentelyn ollessa vahvaa, voidaan sopia yhteisistä toimintatavoista ja tarkastella perhekeskuksen alueellisia palvelutarpeita, ilmiötasoista ja hyvinvointiin liittyvää tietoa sekä työnjakoa ja yhteistä tapaa tehdä työtä.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Monialaisen yhteistyön kautta sekä työntekijät että asiakkaat hyötyvät. Päällekkäinen työ vähenee, palveluiden laatu paranee, ennaltaehkäisevää työtä pystytään tekemään tehokkaammin ja tätä kautta kalliiden korjaavien palveluiden tarve sekä kustannukset vähenee.
Monialaisuus / monitoimijuus	Perhekeskuskoordinaattorin ydintehtävänä on toimia tiiviissä yhteistyössä kuntien, hyvinvointialueen, järjestöjen, seurakuntien ja muiden lasten, nuorten ja perheiden kanssa toimivien tahojen palveluista vastaavien ja toimintaa ylläpitävien tahojen kanssa. Lapsiperheiden palvelut muodostavat kokonaisuuden – perhekeskuksen, joka yhteensovittaa kaikki perhekeskuksen toimijat ja palvelut.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Kehittämistyön tavoitteena on alueellinen yhdenmukaistaminen ja toiminnan vakiinnuttaminen. Työn jatkumoa tulee vahvistaa perhekeskuskoordinaattoreiden työnkuvien vakiinnuttamisella hyvinvointialueella. Johtoryhmien ja kohtaamispaikkaverkostojen työskentely tulee saada toimivaksi ja säännölliseksi. Linkki Innokylään: Perhekeskuskoordinaatio ja perhekeskuskoordinaattorin työnkuva - Etelä-Pohjanmaa Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Perhekeskuksen kriittiset asiakasryhmät - asiakkaan polku 	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen Perheiden palvelut /perhekeskuspalvelut, palveluyksikköjohtaja	Yhteyshenkilö: Mari Vuorenmäki
---	---	--------------------------------------	--	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Perhekeskuksen kriittiset asiakasryhmät ovat Etelä-Pohjanmaalle tehdyn perhekeskuskonseptoinnin mukaan mielenterveys- ja päihdeasiakkaat, neuropsykiatrisesti oirehtivat tai jo diagnoosin saaneet asiakkaat sekä eroperheet. Asiakkaan polut on jaoteltu alle 13 vuotiaat perheineen, yli 13 vuotiaat nuoret perheineen. Eroperheen polussa ei ole ikärajoja, vaan tieto koskee kaikkia eroavia avio- tai avopareja. Kriittisille asiakasryhmille on koottu poluissa helposti saatavilla olevaa tietopankki yleisellä tasolla Etelä-Pohjanmaan palveluista asiakkaan polkuna. Asiakkaan tiedon haku helpottuu ja hänelle muodostuu mahdollisimman laaja kuva palveluidensa kokonaisuudesta sekä kulusta. Asiakas saa helposti myös luotettavaa lisätietoa tai vertaistukea polkuihin sisällytyistä linkeistä.
Ammattilaiset	Ammattilaiselle on koottuna asiakkaan poluissa kokonaiskuva kunkin kriittisen asiakasryhmän palveluista ja niiden keskeisistä tekijöistä / tehtävistä. Ammattilainen voi käyttää polkua omana tiedon lähteenä kun hahmotetaan yleistasolla mitä kunkin kriittisen asiakasryhmän polkuun voi kuulua. Tai ammattilainen voi ohjata asiakasta polun käyttöön.
Laatu	Asiakkaat saavat yhtenäistä tietoa riippumatta asuinpaikasta. Asiakkaat saavat ennaltaehkäisevää tietoa. Asiakkaat löytävät tietoa kootusti yhdestä paikasta ja löytävät mahdollisuuksia vertaistukeen.
Vaikuttavuus	Asiakkaalle muodostuu kuva siitä, mitä hänen polkunsä mahdollisesti sisältää, kun hän kuuluu johonkin kriittisistä asiakasryhmistä. Tiedon saavutettavuus yhdestä paikasta vähentää yhteydenottoja ammattilaisiin ja näin ollen säästää ammattilaisten työaika.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Kriittiset asiakasryhmät (mielenterveys- ja päihdeasiakkaat, neuropsykiatrisesti oirehtivat tai jo diagnoosin saaneet asiakkaat sekä eroperheet) työllistävät ammattilaisia varsinkin jos tilanne pääsee kriittiseksi. Kun asiakas saa luotettavaa tietoa jo ensi hetkestä lähtien kun aihe häntä koskettaa, ennaltaehkäistään tiedon puutteen vuoksi tapahtuvaa tilanteiden kärjistymistä.
Monialaisuus / monitoimijuus	Asiakaspolkuun on koottu moniammatillisesti tietoa kaikilta toimijoilta, jotka ovat näiden asiakasryhmien kanssa tekemisissä.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella	Asiakaspolut tulee ottaa ammattilaisten aktiiviseen käyttöön osana näiden asiakasryhmien kohtaamista. Asiakaspolut tulee liittää osaksi perhekeskustoimintaa, ml. sähköinen perhekeskus.
Muuta huomioitavaa?	Eroperhe asiakkaan polku - Perhekeskus Etelä-Pohjanmaa Innokylä (innokyla.fi) Neuropsykiatrisesti oireilevat lapset – asiakkaan polku (alle 13-vuotias) -Perhekeskus Etelä-Pohjanmaa Innokylä (innokyla.fi) Neuropsykiatrisesti oireilevat nuoret – asiakkaan polku (yli 13-vuotias) - Perhekeskus Etelä-Pohjanmaa Innokylä (innokyla.fi) Perhekeskus - Lasten mielenterveyden ja riippuvuuksien palvelut -asiakkaan polku (alle 13-vuotias) Innokylä (innokyla.fi) Perhekeskus - Nuorten mielenterveyden ja riippuvuuksien palvelut -asiakkaan polku (yli 13-vuotias) Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: PEPP-toimintamallin levitys PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Ei	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen Perheiden palvelut / Perhekeskuspalvelut	Yhteyshenkilö: Mari Vuorenmäki
---	--	-----------------------------------	---	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	PEPP-sivuston esittelyllä tuotiin kouluihin opettajille ja muulle koulun henkilökunnalle valmis ehkäisevän päihdetyön toimintamalli sekä työkaluja ehkäisevän päihdetyön toteuttamiseen kouluissa. Koulun henkilökunta paneutui erityisesti 5.-6.luokan oppilaiden päihdekasvatukseen. Koulut työstivät oman ennaltaehkäisevän päihdetyön suunnitelman seuraavalle lukuvuodelle.
Ammattilaiset	Yhteistyössä Ehyt ry:n kanssa toteutetussa koulutuksessa kouluihin teetettiin PEPP-sivuston muistilistan malliin pohjautuen ennaltaehkäisevän päihdetyön suunnitelma seuraavalle lukuvuodelle. Suunnitelma laadittiin moniammatillisesti, eli mukana oli koulun henkilökunnan lisäksi järjestötoimijoita ja muita kuntatoimijoita. Samalla tutustuttiin eri tapoihin toteuttaa ennaltaehkäisevää päihdetyötä kouluissa.
Laatu	Kouluilla on yhteinen ymmärrys miten ennaltaehkäisevä päihdetyö heillä toteutetaan.
Vaikuttavuus	Ennaltaehkäisevällä toiminnalla pystytään tarttumaan päihderiippuvuuksiin ja muihin riippuvuuksiin jo ennen kuin ne ovat kriisiytyneet. Koululla on selkeä toimintasuunnitelma koskien ehkäisevää päihdetyötä.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Ennaltaehkäistään päihde-, tupakka- ja peliriippuvuuksien kriisiytymistä hyvinvointialueen ja kuntien yhteisellä toiminnalla.
Monialaisuus / monitoimijuus	Ennaltaehkäisevä päihdetyö tapahtuu hyvinvointialueen ehkäisevän päihdetyön ja kuntien sivistystoimen yhteistyönä.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Rehtorit seuraavat suunnitelman toteuttamista ja vuosittaista päivittämistä. PEPP-tilaisuuksia jatketaan hyvinvointialueen ja kuntien sivistystoimen yhteistyönä.
Muuta huomioitavaa?	Ehkäisevän päihdetyön kokonaisuus 5.-6.luokan opettajille ja muulle henkilökunnalle Innokylä (innokyla.fi) www.pepp.fi

Toimintamalli: Yhteisöllinen opiskeluhoolto PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta? Kyllä	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen Perheiden palvelut / lasten ja nuorten varhaisen tuen, palveluyksikköjohtaja	Yhteyshenkilö: Mari Vuorenmäki
--	--	---------------------------------------	--	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Oppilailta ja opiskelijoilta on yhtäläiset yhteisöllisen opiskeluhoollon palvelut käytettävissään.
Ammattilaiset	Ammattilaisilla on aikaa ja resurssia toteuttaa yhteisöllistä opiskeluhooltoa yhdessä sovituin kriteerein ja resurssein. Koko oppilaitosyhteisöä tukeva ehkäisevä yhteisöllinen opiskeluhoolto on luonteva ja aktiivinen osa opiskeluhoollon ja koulun toimintojen kokonaisuutta. Ammattilaisilla on aikaa toteuttaa yhteisöllistä opiskeluhooltoa.
Laatu	Yhteisöllinen opiskeluhoolto pohjautuu kansallisiin määritelmiin ja suosituksiin resurssoinnista. Yhteisöllistä opiskeluhooltoa toteutetaan laadukkaasti Etelä-Pohjanmaan kaikille oppilaille ja opiskelijoille.
Vaikuttavuus	Yhteisöllisen opiskeluhoollon laadukkaalla toteuttamisella vaikutetaan positiivisesti ja ennaltaehkäisevästi koulun, oppilaitoksen ja yksittäisen oppilaan tai opettajan kokemuksiin ja hyvinvointiin.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Toimiva yhteisöllinen opiskeluhoolto takaa hyvinvoivan opiskeluyhteisön sekä terveellisen ja turvallisen opiskeluympäristön. Edellä mainitut ovat oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin edellytyksiä.
Monialaisuus / monitoimijuus	Koulu ja oppilaitos toteuttavat yhteisöllistä opiskeluhooltoa yhteistyössä muidenkin kuntatoimijoiden, hyvinvointialueen, järjestöjen ja seurakuntien kanssa.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Yhteisöllisestä opiskeluhoollosta on tehty kartoitus Etelä-Pohjanmaan oppilaitoksiin yhdessä Vipu Voimaa! -hankkeen kanssa. Nämä hankkeet toteuttivat yhteisen iltapäivän yhteisöllisestä opiskeluhoollosta ammattialisille. Etelä-Pohjanmaan nuorisovaltuusto arvotti yhteisöllisen opiskeluhoollon kokonaisuuksia. Saatuja tietoja tulee käyttää kun luodaan sekä toteutetaan oppilaille ja opiskelijoille tasa-arvoista yhteisöllistä opiskeluhooltoa moniammatillisesti.
Muuta huomioitavaa?	Innokylän linkki: Yhteisöllinen opiskeluhoolto - Etelä-Pohjanmaa Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Perhekeskuksen kohtaamispaikka PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta? Kyllä	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen Perheiden palvelut / Perhekeskuspalvelut, perhekeskuskoordinaattori	Yhteyshenkilö: Merja Kattelus, Mari Vuorenmäki
--	--	---------------------------------------	---	---

Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Kohtaamispaikan toiminta on avointa toimintaa kaikille lapsille, nuorille ja perheille. Perheet tapaavat toisia samassa elämäntilanteessa olevia perheitä. Perheet saavat toisistaan vertaistukea. Kohtaamispaikkatoiminta kokoaa ja jakaa eri toimijoiden tietoa ja asiantuntemusta perheille sekä auttaa perheitä kynnyksettömästi lisäävun saannissa.
Ammattilaiset	Kohtaamispaikan toimintaa järjestävät yhteistyössä monialainen työntekijöiden verkosto, johon kuuluu työntekijöitä hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollosta, kuntien sivistys- ja vapaa-aikatoimesta, sekä seurakunnista, ja toimijoita järjestöistä ja yhdistyksistä. Toiminnassa tulee esiin moniammatillinen ja monialainen toiminta jolla yhdessä kohdataan erilaisia perheitä.
Laatu	Toiminta on laadukasta toimintaa, jonka tulee täyttää THL:n asettamat kriteerit perhekeskuksen kohtaamispaikkatoiminnalle. Kohtaamispaikka - THL
Vaikuttavuus	Perhekeskuksen kohtaamispaikka on fyysinen toimintatila, jossa perheet, vapaaehtoiset ja työntekijät vahvistavat lasten ja vanhempien osallisuutta, vuorovaikutusta ja voimavaroja sekä tukevat perheiden hyvää arkea ja yhteisöllisyyttä. Toiminta edistää lasten ja perheiden terveyttä ja hyvinvointia. Toiminta mahdollistaa yhdessäolon, vertaistuen ja vahvistaa yhteisöllisyyttä.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Kohtaamispaikan toimijoilla on herkkyyttä perheiden huoliin ja hyviin asioihin ja osaavat ohjata kävijöitä tarpeellisen tuen saamiseen. Matalan kynnyksen palveluita tarjoamalla pyritään vaikuttamaan siihen, että perheet saavat tukea oikea-aikaisesti. Sillä myös pyritään huomioimaan ne perheet, jotka tarvitsevat vahvempaa tukea ja ohjata heitä eteenpäin oikea-aikaisesti.
Monialaisuus / monitoimijuus	Kohtaamispaikan toiminnan suunnittelusta ja järjestämisestä vastaa yhteistyössä monialainen työntekijöiden verkosto.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Hyvinvointialueen perhekeskuksissa tulee säilyttää verkosto kohtaamispaikkatoimintaa varten. Toiminta hyötyy myös siitä, että toiminnasta ja verkoston toiminnasta vastaa nimetty henkilö. Kohtaamispaikkatoiminta ja sen verkosto tarvitsevat tuekseen perhekeskusten ja kuntien ja johtavat tahot, perhekeskusjohtoryhmät.
Muuta huomioitavaa?	Perhekeskuksen kohtaamispaikkatoiminnan kehittämispilotti Kuntayhtymä Kaksineuvoisessa Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Maksuton ehkäisy <p style="text-align: right;">PALUU</p>	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Käytössä	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen Ehkäisy- ja perhesuunnitteluneuvolat sekä opiskelijaterveydenhuolto/ YTHS	Yhteyshenkilö: Jaana Loukasmäki
--	---	---	---	---

Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Kaikki alueella asuvat alle 25-vuotiaat.
Ammattilaiset	Perhesuunnitteluneuvolan terveydenhoitajat. Toteutus yhteistyössä äitiysneuvola, koulu- ja opiskelijaterveydenhoito. YTHS mukana korkeakouluopiskelijoiden osalta. Naistenpoliklinikka pilotoi 1.9. alkaen raskaudenkeskeytys -asiakkaiden hoitopolun, johon maksuton ehkäisy huomioitu.
Laatu	E-pillereiden aloitus ensimmäisellä th-vastaanotolla terveille naisille. Palvelu sisältää sekä raskauden että seksitautien ehkäisyä, seksuaali- ja lisääntymisterveyttä edistävän neuvonnan ja seksuaalikasvatuksen. Valikoimassa kaikki menetelmät, joista terveydenhuollon ammattilaisen kanssa valitaan sopivin. Alueen maksuttoman ehkäisyvalikoima yhteneväinen, vaikutus hoidon jatkuvuuteen ja yhdenvertaisuuteen.
Vaikuttavuus	Lisääntymisterveyden edistäminen. Näyttöön perustuva ei-toivottujen raskauksien ennaltaehkäisy. Seksitautien ennaltaehkäiseminen.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Lisääntymisterveyden suojeleminen ja hedelmällisyyden säilyminen. Ei-toivotuista raskauksista aiheutuvien fyysisten ja henkisten jälkien sekä näiden rahallisten kustannusten välttäminen.
Monialaisuus / monitoimijuus	Perhesuunnitteluneuvolat osana perhekeskuksia. Seksuaalikasvatus yhteistyössä koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon, äitiyshuollon sekä sosiaalialan palvelujen kanssa.
Muuta huomioitavaa?	Maksuton ehkäisy Etelä-Pohjanmaa Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Ravitsemusterapeuttien osaamisen hyödyntäminen sote- ja perhekeskuksissa sekä ravitsemusterveyden edistämässä PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta: Kyllä	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen Kuntoutuspalvelut (ravitsemusterapia) ja kehityspalvelut, hyte-tiimi	Yhteyshenkilö: Maaria Nortunen
--	--	---------------------------------------	--	--

Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Saavat ravitsemusohjausta ja neuvontaa oikeaan aikaan oikealta ammattilaiselta. Tarvittava tuki saadaan varhaisessa vaiheessa erityistilanteissa (esim. ylipaino, allergiat, sairaudet, monimutkaiset haasteet ravitsemuksessa) sekä ennaltaehkäisten perustasolla työskentelevän sote-ammattilaisen toimesta (terveelliset ravitsemustottumukset hyvinvoinnin tukena).
Ammattilaiset	Perustasolla työskentelevät ammattilaiset saavat ajankohtaista ravitsemustietoutta ja työkaluja ravitsemusterveyden edistämiseen. Ammattilainen saa tuen ravitsemukseen liittyvissä erityiskysymyksissä ravitsemusterapeutilta. Roolit ravitsemusterapiapalveluiden ja ravitsemusterveyden edistämässä selkiytyy.
Laatu	Laadukkaat ja asiantuntevat palvelut saadaan lähemmäksi asiakasta sekä erityisosaamisen tuki perusterveydenhuoltoon. Ennalta ehkäisy vahvistuu osaamista vahvistamalla.
Vaikuttavuus	Ennalta ehkäistään ravitsemusongelmien kasautumista antamalla asiantuntevaa palvelua oikeaan aikaan ja ennakoiden, moniammatillisesti.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Ongelmien varhainen tunnistaminen ja tuki oikeaan aikaan vähentää ongelmien kasaantumista ja sote-palveluiden kuormittumista. Perustason ammattilaiset saavat tukea ja apua ravitsemusterveydenedistämistyöhönsä. Pitkällä aikavälillä ravitsemusterveyden edistämisen toimet ennalta ehkäisevät ongelmia (mm. ylipaino) ja ehkäisevät epäterveellisestä ruokavaliosta johtuvien sairauksien hoitokustannuksia.
Monialaisuus / monitoimijuus	Ravitsemusterveyden edistäminen on moniammatillista ja yhdyspinoilla (hva, kunta, järjestöt) toteutettavaa ennaltaehkäisevää toimintaa.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Ravitsemusterapeutteja tulee olla enemmän, jotka ravitsemusterapeuttien osaamista voidaan viedä perustasolle. Moniammatillisen yhteistyötä tulee vahvistaa ravitsemusterveyden edistämisen verkoston avulla ja kautta.
Muuta huomioitavaa?	Ravitsemusterapeuttien osaamisen hyödyntäminen sote- ja perhekeskuksissa sekä ravitsemusterveyden edistämässä Innokylä (innokyla.fi)

Psykososiaaliset menetelmät

[Yhdenmukaiset ja selkeät mielenterveyspalvelut sekä toimintamallit opiskeluhuollossa monialaisesti](#)

[Psykykaritoiminta](#)


[Akuuttitiimi](#)

[Terapiat etulinjaan; OHJATTU OMAHOITO ja TERAPIANAVIGAATTORI](#)


[Terapiat etulinjaan; KOGNITIIVINEN LYHYTTERAPIA](#)

[PALUU SISÄLLYSLUETTELOON](#)




Toimintamalli: Yhdennukaiset ja selkeät mielenterveyspalvelut sekä toimintamallit opiskeluhollossa monialaisesti PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta kyllä	Mikä yksikkö vastaa toimintamallista hankkeen jälkeen (tehtävänimike) Opiskeluholto ja Lasten ja nuorten mielenterveys ja riippuvuuspalvelut/vastuuyksikköjohtajat	Hankkeen yhteyshenkilö: Toni Ranta
---	--	--------------------------------------	--	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Tavoitteena on tarjota ja turvata lapsille ja nuorille lakisääteiset matalan kynnyksen perustason mielenterveyspalvelut heidän elinympäristössä kouluissa ja tapaamisille voi tulla ilman ajanvarausta tai ajanvarauksella.
Ammattilaiset	Kehitetään yhdennukaiset ja selkeät mielenterveyspalvelut ja toimintamallit opiskeluholtoon monialaisesti. Moniammatillisen yhteistyön tekeminen mm. psykkarit, opiskeluholto, perheneuvola, lasten- ja nuorisopsykiatria sekä akuuttitiimi.
Laatu	Palvelu on lähellä lapsia ja nuoria sekä helposti ja nopeasti saatavilla. Tuetaan monialaisella palvelulla oikea-aikaisuutta ja vastataan lasten ja nuorten tarpeisiin sekä omiin toiveisiin. Työn kehittäminen yhteistyössä opiskeluholton ja lasten ja nuorten mielenterveys- ja riippuvuuspalvelujen organisaatioissa.
Vaikuttavuus	Perustason mielenterveyspalvelua lievissä ja keskivaikeissa mielenterveyden häiriöissä. Monialaisella yhteistyöllä sekä yhteneväisillä toimintatavoilla pystytään vastaamaan lasten ja nuorten tarpeisiin oikea-aikaisesti sekä vähentämään tarvetta erikoissairaanhoidon palveluille.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Mielenterveyden haasteiden ennaltaehkäisy ja varhaisen tuen tarjoaminen perustasolla sekä lievien ja keskivaikeiden mielenterveyden häiriöiden mielenterveyspalvelu. Lapset ja nuoret pysyvät kiinni arjessa, opiskeluissa ja kiinnittyvät yhteiskuntaan sekä voivat luoda omaa polkuaan kohti turvallista aikuiselämää sekä työelämää.
Monialaisuus / monitoimijuus	Yhteistyö eri ammattilaisten kesken. Tiimimallin rakentamista sekä hyödyntämistä. Opiskeluholton palvelut ovat lakisääteisiä ja siihen voidaan linkittää tiiviiseen yhteistyöhön muita ammattilaisia esim. psykkareita.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella	Keväällä 2023 on pidetty laaja yhteistyöpalaveri opiskeluholton ja lasten ja nuorten mielenterveys- ja riippuvuuspalvelujen kanssa. Siellä on tutustuttu eri ammattilaisten työnkuvaan ja lähdetty rakentamaan yhteisiä toimintamalleja lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen osalta. Syksyllä 2023 pidetään toinen kehittämisspalaveri ja sen jälkeen johtoryhmä tekee yhteisiä linjauksia, miten toimintamallia viedään eteenpäin. Yhteistoimintaa ja kehittämistä tulee jatkaa eri toimijoiden kesken TSK-hankkeen jälkeen myös.
Muuta huomioitavaa?	Yhdennukaiset ja selkeät mielenterveyspalvelut sekä toimintamallit opiskeluhollossa monialaisesti Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Psyykkaritoiminta <p style="text-align: right;">PALUU</p>	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta kyllä	Mikä yksikkö vastaa toimintamallista hankkeen jälkeen (tehtävänimike) Lasten ja nuorten mielenterveys- ja riippuvuuspalvelut/vastuuyksikköjohtaja	Yhteyshenkilö: Toni Ranta
---	--	--------------------------------------	---	-------------------------------------


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Tavoitteena on tarjota lapsille ja nuorille matalan kynnyksen perustason mielenterveyspalvelua heidän elinympäristössään esim. kouluissa ja tapaamisille voi tulla ilman ajanvarausta tai ajanvarauksella. Asiakkaita voi olla alakouluista, yläkouluista ja toiselta asteelta.
Ammattilaiset	Matalan kynnyksen mielenterveyspalvelun tarjoaminen, yhteistyössä perheen ja koulun sekä muiden yhteistyötahojen kanssa. Moniammatillisen yhteistyön tekeminen mm. psyykkarit, opiskeluhoito, perheneuvola, lasten- ja nuorisopsykiatria. Psyykkarit kuuluvat Lasten ja nuorten mielenterveys- ja riippuvuuspalvelut organisaatioon.
Laatu	Palvelu on lähellä lapsia ja nuoria sekä helposti ja nopeasti saatavilla. Tuetaan palvelulla oikea-aikaisuutta ja vastataan lasten ja nuorten tarpeisiin sekä omiin toiveisiin. Psyykkareita on saatavilla jokaisella perhekeskusalueella. Työn kehittäminen lasten ja nuorten mielenterveys- ja riippuvuuspalvelujen organisaatiossa.
Vaikuttavuus	Perustason mielenterveyspalvelu lievissä ja keskivaikeissa mielenterveyden häiriöissä. Sisällöltään mm. hoidon tarpeen arviointi, lääkehoidon seurannan toteutus, konsultatiivinen tuki kouluilla. Vähennetään tarvetta erikoissairaanhoidon palveluille.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Mielenterveyden haasteiden ennaltaehkäisy ja varhaisen tuen tarjoaminen perustasolla sekä lievien ja keskivaikeiden mielenterveyden häiriöiden mielenterveyspalvelu. Pystytään hoitamaan lapset ja nuoret perustasolla, välttämään erikoissairaanhoidon menoa, pitkiä jonoja, mahdollisia laitossijoituksia ja saadaan pidettyä lapset ja nuoret kiinni yhteiskunnassa, opiskeluissa sekä myöhemmin kiinnittymään työelämään. Samalla panostamalla koko perheeseen, saadaan kustannushyötyä vielä laajemmin.
Monialaisuus / monitoimijuus	Yhteistyö eri ammattilaisten kesken. Tiimimallin rakentaminen. Mukana ja linkittyneenä vahvasti lakisääteisten opiskeluhoitojen palveluiden kanssa sekä muiden ammattilaisten kanssa.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Alaikäisten miepäpalvelujen kokonaisuus perustasolla tulee ratkaista, mitä tavoitellaan, millä aikataululla ja miten. Mikä on psyykkareiden osuus tässä kuviossa? Näitä asioita on työstetty keväät/kesä 2023 ja jatketaan syksyn 2023 aikana. Yhtenäinen linja psyykkarin työnkuvan kokonaisuudesta ja päälinjoista tulee ratkaista. Tähän vaikuttaa koko hyvinvointialueen resurssit, jotka ovat alueellisesti erilaiset. Vuoden 2023 aikana kevät, kesä ja syksy tarkastellaan psyykkareiden aluejakoja ja työn painopistealueita, mihin käytössä olevia resursseja kohdennetaan esim. siirtymävaiheet alakoululta yläkoululle, yläkoululta toiselle asteelle jne. Psyykkaritoiminnan turvaaminen ja kehittäminen TSK-hankkeen jälkeen hyvinvointialueella ja rahoituksen turvaaminen lyhyellä ja pidemmällä tähtäimellä. Yhteistoimintaa ja kehittämistä tulee jatkaa eri toimijoiden kesken TSK-hankkeen jälkeen myös.
Muuta huomioitavaa?	Psyykkaritoiminta Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Akuuttitiimi PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta kyllä	Mikä yksikkö vastaa toimintamallista hankkeen jälkeen (tehtävänimike) Lasten ja nuorten mielenterveys- ja riippuvuuspalvelut/vastuuyksikköjohtaja	Hankkeen yhteyshenkilö: Toni Ranta
--	--	--------------------------------------	---	--

Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Jokaisella paikkakunnan 13-29 –vuotiaalla nuorella on mahdollisuus saada nopeasti tukea mielenterveyden, päihteiden tai riippuvuuksien haasteisiin matalalla kynnyksellä.
Ammattilaiset	Moniammatillinen työskentely: Tiimin muodostaa paikkakunnan terveydenhuollon, sosiaalityön, TE-palvelujen ja opiskeluhoillon palvelut yhdessä akuuttitiimin sairaanhoitajan kanssa.
Laatu	Akuuttitiimin sairaanhoitaja tarjoaa nuorille ja nuorille aikuisille matalalla kynnyksellä (13-29 v) mielenterveyden, päihteiden ja riippuvuuksien hoitoon liittyvää lyhytkestoista tukea, palveluohjausta, muutosvalmennusta ja terapiaa. Työ on nuorten luokse jalkautuvaa, oikea-aikaista sekä helposti ja nopeasti saatavilla. Tapaamiset voivat olla paikkakunnalla sovitusti, walk in tai etänä.
Vaikuttavuus	Palvelua matalalla kynnyksellä oikea-aikaisesti. Ongelmat eivät pääse monimutkaistumaan. Perustason palvelu, jossa annetaan nuorelle akuutti tuki, tehdään hoidon tarpeen arviointia mielenterveys- ja päihdeongelmissa, tehdään tarpeiden mukaan jatkohoidon suunnittelua ja ohjaamista.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Jokaisella paikkakunnan nuorella on mahdollisuus saada nopeasti tukea mielenterveyden, päihteiden tai riippuvuuksien haasteisiin matalalla kynnyksellä. Asioita voidaan hoitaa ennaltaehkäisevästikin ja perustasolla ja näin voidaan mahdollisesti välttää erikoissairaanhoidon meno. Nuori voi pysyä/päästä kiinni opiskeluihin/työelämään ja muuhun arkeen.
Monialaisuus / monitoimijuus	Tiimin muodostaa paikkakunnan terveydenhuollon, sosiaalityön, TE-palvelujen ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut yhdessä akuuttitiimin sairaanhoitajan kanssa.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella	Toimintaa on laajennettu elokuussa 2023 ja akuuttitiimissä on nyt 4 sairaanhoitajaa ja toiminta-alueina toimivat Suupohja, Kurikka, Ilmajoki, Seinäjoki, Isokyrö, Lapua, Kaksineuvoinen ja Järvi-Pohjanmaa. Toiminnan saaminen vakituisesti hyvinvointialueen rahoitukseen toisi vakautta akuuttitiimin jatkokehittämiseen. Toiminnan kehittämiseen vaikuttaa myös koko miepäpolun kulku. Alaikäisten miepäpalvelujen kokonaisuus perustasolla tulee ratkaista, mitä tavoitellaan, millä aikataululla ja miten. Mikä on Akuuttitiimin osuus tässä kuviossa, siirtymävaiheessa aikuisten palveluihin ja aikuisten palveluissa? Tuleeko ikärajaa tarkentaa? Yhteistoimintaa ja kehittämistä tulee jatkaa eri toimijoiden kesken TSK-hankkeen jälkeen myös.
Muuta huomioitavaa?	Toimintamalli on sovellettavissa myös aikuisväestön palveluksi. Akuuttitiimi Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Terapiat etulinjaan; OHJATTU OMAHOITO ja TERAPIANAVIGAATTORI PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä vaatii juurruttamista	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen Toimintamallin koulutusten koordinointi Miepä -yksikössä. Ak jatkaa vuoden 2024 loppuun asti	Yhteyshenkilö: Marjo Kankaanpää
--	--	--	--	---

Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Työikäiset
Ammattilaiset	Ensivaiheessa Terapianavigaattorin ja Ohjatun omahoidon käyttämiseen koulutettu Miepä-työryhmien perustason ammattilaiset, Terapianavigaattori myös erityistasolla käytössä psykiatrian poleilla, Tehostetussa avohoidossa, Riippuvuuslinikalla sekä Työnhakijoiden terveydenhoitajien käytössä. Sote-keskusten ajanvaraus- ja yleisvastaanoton hoitajat ja lääkärit informoitu niin, että tuntevat Navigaattorin käyttöä ja osaavat ohjata asiakkaan sen täyttämiseen.
Laatu	Yhdennukainen tapa toimia alueella ja koko Suomessa, asiakkaille samankaltainen palvelu/tuki/apu koko hva:lla, sovittava palvelulupaus, ammattilaisten terapiaosaamisen kehittäminen.
Vaikuttavuus	Hoidon tarpeen arviointi ja hoitoon pääsyn parantaminen, oikea-aikainen ja oikein kohdennettu, tavoitteellinen ja strukturoitu hoito, vaikuttavuutta seurataan PHQ9 – ja GAD7 –mittareiden avulla.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Olemassa olevan ammattilaisresurssin tavoitteellinen hyödyntäminen, oikea-aikaisella ja oikein kohdennetulla hoidolla pyritään välttämään erityistason mt –palveluiden käyttöä ja vähentämään näin kustannuksia. Nopealla hoitoon pääsillä vältetään asiakkaan tilanteen pitkittyminen.
Monialaisuus / monitoimijuus	Koko Miepä-työryhmällä valmius käyttää Terapianavigaattoria ja Ohjattua omahoitoa. Sote-keskuksen ajanvarauksen hoitajat ja lääkärit ohjaavat asiakkaan Terapianavigaattorin äärelle. Tehostetun avohoidon ja Riippuvuuslinikan ammattilaisilla valmius Terapianavigaattorin (hoidontarpeen arvioinnin) ja ohjatun omahoidon käyttämiseen.
Mitä pitää tapahtua v. 2023, jotta toimintamalli on käytössä alueellamme	Sote-keskusten perustason Miepä-työryhmät on koulutettu Ohjatun omahoidon ja Terapianavigaattorin käyttämiseen. Koulutusmateriaali ja -alusta sijaitsee HUS:n alustalla, mutta ilmoittautumiset ja koulutukset ohjataan Hyvaep:n Voimaa Arkeen –alustalle. Koordinaattori jatkaa työtään alueella toimintamallin juurruttamiseksi. Työ jatkuu. Terapiat Etulinjaan Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella Innokylä (innokyla.fi)

<p>Toimintamalli: Terapiat etulinjaan; KOGNITIIVINEN LYHYTTERAPIA</p> <p style="text-align: right;">PALUU</p>	<p>Toimintamallin tila</p> 	<p>Vaatiiko juurrutusta Kyllä vaatii juurruttamista</p>	<p>Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen Toimintamallin koulutusten koordinointi Miepä -yksikössä. Ak jatkaa vuoden 2024 loppuun asti</p>	<p>Yhteyshenkilö: Marjo Kankaanpää</p>
--	---	--	--	---

Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Työkäiset
Ammattilaiset	Ensisijaisesti Miepä-työryhmien perustason ammattilaisten osaamisen kehittäminen vastaanottotyössä, koulutus myös muiden mt- ja riippuvuuspalveluiden ammattilaisten saatavilla.
Laatu	Yhdenmukainen tapa toimia alueella ja koko Suomessa, asiakkaille samankaltainen palvelu/tuki/apu koko hva:lla, sovittava palvelulupaus, ammattilaisten terapiaosaamisen kehittäminen.
Vaikuttavuus	Tavoitteellinen ja strukturoitu hoito kognitiivisella työotteella, vaikuttavuutta seurataan PHQ9 -mittarilla sekä toisella oireenmukaisen mittarin avulla.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Olemassa olevan ammattilaisresurssin tavoitteellinen hyödyntäminen, oikea-aikaisella ja oikein kohdennetulla hoidolla pyritään välttämään erikoissairaanhoidon käyttöä ja vähentämään kustannuksia sitä kautta. Matalan kynnyksen ammattilaisten osaamisen kehittämisen avulla vältetään asiakkaan tilanteen pitkittyminen.
Monialaisuus / monitoimijuus	Koko Miepä-työryhmä
Mitä pitää tapahtua v. 2023, jotta toimintamalli on käytössä alueellamme	Kolme (neljän ammattilaisen) kognitiivisen lyhytterapian koulutusryhmää valmistuu kevään 2024 aikana. Syksyllä 2023 alkanut uusia koulutusryhmiä. Jotta useampi ryhmä pääsisi aloittamaan koulutuksen tarvitaan lisää menetelmäohjaajia. Ilmoittautumiset KLT -ryhmiin jatkossa Hyvaep:n Voimaa Arkeen alustan kautta. Työ jatkuu. Terapiat Etulinjaan Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella Innokylä (innokyla.fi)

Sosiaalihuollon kehittämisohjelmaan sisältyvät toimintamallit

[Osallistavat sosiaalityön toimintamenetelmät OTSO \(2021-2022\)](#)

[Työikäisten asiakassuunnitelma \(Tassu\) 2020-2022](#)

[Sosiaalinen kuntoutus \(Sosiaalityön vaikuttavat toimintamallit\)](#)

[Työikäisten asiakasohjaus \(Sosiaalityön vaikuttavat toimintamallit\)](#)

[Rakenteellinen sosiaalityö](#)

[Talousneuvola](#)

[Vammaispalvelujen asiakasohjaus](#)

[Monialaisen yhteistyön vahvistaminen rikostaustaisten palveluiden järjestämisessä](#)

[Kuntouttavan työtoiminnan toimintamalli](#)

[Sosiaalinen raportointi \(SORA\)](#)

[Sosiaalinen luototus Etelä-Pohjanmaalla](#)


[Sosiaalihuollon laatuperusteinen työhönvalmennus](#)

[Omaishoidon tuki](#)


[Sosiaalihuollon rakenteinen kirjaaminen: ohjeet, tuki ja kirjaamisasiantuntijoiden rooli, tehtävät ja verkoston organisoituminen](#)

[Sosiaaliohjaus terveysosiaalityössä](#)


[PALUU SISÄLLYSLUETTELOON](#)

Toimintamalli: Osallistavat sosiaalityön toimintamenetelmät OTSO (2021-2022) PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä yksikkö jatkaa hankkeen jälkeen (tehtävänimike) Työikäisten palvelut	Yhteyshenkilö: Tuula Peltoniemi
---	--	--------------------------------------	---	---


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Pilotoinneissa lisättiin mielenterveyskuntoutujien osallisuutta kuntoutusprosessissa asumispalveluanalyysien avulla, tuettiin asiakkaiden osallisuutta asumispalveluissa sekä vahvistettiin asiakasta kohtaavaa ja jalkautuvaa sosiaalipalveluja maaseutumaisessa ympäristössä.
Ammattilaiset	Piloteissa mukana: <ul style="list-style-type: none"> - Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä, asumispalveluyksiköt: Asumispalveluanalyysi - Seinäjoen asumissosiaalityön malli • KuusSote, Etsivän, kohtaavan ja jalkautuvan sosiaalityön kehittäminen
Laatu	Toimintamalli tukee erilaisia sosiaalityön ja sosiaalihojauksen keinoin toteuttavia työmuotoja (jalkautuvaa, etsivä työ), joilla mahdollistetaan yksilöllisemmät ratkaisut ja kohdennetumpi asiakaslähtöinen työskentely.
Vaikuttavuus	Asiakasta osallistavalla ja toimintakykyä edistävällä sosiaalityön toimintamallilla tehostetaan palvelun vaikuttavuutta
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Oikea palvelu, oikeassa paikassa asiakkaan resurssit ja kyvykkyydet huomioiden mahdollistaa palvelujen suunnittelun parhaalla ja kustannustehokkaalla tavalla.
Monialaisuus / monitoimijuus	Kohderyhmänä mm. yhteisasiakkuudet (esim. Kela yhteistyö KuusOtsen pilotissa).
Mitä pitää tapahtua v. 2023, jotta toimintamalli on käytössä alueellamme	Toimintamalleja kehitetään keskellä sosiaalihuollon suurinta muutosta, jossa sekä rahoitus että rakenteet muuttuvat. Selkeyttää sosiaalityön roolia tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus-konseptissa. Jatkuvan poisoppimisen ja uusien aika- ja paikkariippumattomien osallisuuden muotojen kehittäminen.
Muuta huomioitavaa?	Sosiaalihuollon kehittämisohjelma - THL: Osallistavan sosiaalityön menetelmien pilotin (Otso) toimintamallit Innokylä (innokyla.fi) Asumispalveluanalyysi Innokylä (innokyla.fi) Aumissosiaalityön malli, Seinäjoki Innokylä (innokyla.fi) KuusOTSO: Etsivän, kohtaavan ja jalkautuvan sosiaalityön kehittäminen Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Työikäisten asiakassuunnitelma (Tassu) 2020-2022 PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä yksikkö jatkaa hankkeen jälkeen (tehtävänimike) Aikuissosiaalityö / palveluyksikköjohtaja	Hankkeen yhteyshenkilö: Tuula Peltoniemi
---	--	--	--	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	AVAIN -mittarin käytöllä osana asiakassuunnitelmaa toteutuu yksilöllinen tarpeita vastaava ja olosuhteet huomioiva suunnitelma yhdessä asiakkaan kanssa.
Ammattilaiset	Pilottiin osallistuivat (2020-2022) <ul style="list-style-type: none"> Järvi-Pohjanmaa: Aikuisten palveluitten tiimi, päihde- ja mielenterveystiimi (SosiaaliEffic) Kaksineuvoinen: Työikäisten palvelut, päihde- ja mielenterveystiimi (SosiaaliEffic) Seinäjoki: Työikäisten palvelut, mielenterveys- ja päihdetiimi. (Abilita) -järjestelmä.
Laatu	Mittarin käyttö voi auttaa kiinnittämään huomiota sosiaalityössä normaalisti "katveeseen" jääviin asioihin, esimerkiksi siihen, millaiseen työhön ei ole aikaa, vaikka se nähtäisiin tärkeäksi. Kun AVAIN-tietosisällöt saadaan mukaan kansallisiin sosiaalihuollon tietorakenteisiin, voidaan sosiaalityön ja sosiaalihuollon nykytilaa sekä ajassa tapahtuvaa muutosta tarkastella niin yksikkötasolla, alueellisesti kuin kansallisestikin.
Vaikuttavuus	AVAIN-mittari on aikuissosiaalityön vaikuttavuuden arviointimittari, jota hyödynnetään laadittaessa työikäisten palvelujen asiakassuunnitelmaa. Mittarin käyttö tukee suunnitelmallista ja vaikuttavaa sosiaalityötä. Vaikuttavuudella ei tarkoiteta vain sitä, miten hyvin sosiaalityön tavoitteet on saavutettu. Vaikuttavuuden arvioimiseksi AVAIN-mittari ohjaa kokoamaan tietoa myös asiakkaan elämäntilanteesta (tilannetekijät), käytetyistä sosiaalityön menetelmistä ja asiakkaan käyttämistä palveluista, joilla on merkitystä vaikuttavuuden syntymisessä.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Etelä-Pohjanmaalla kustannushyötyjä on vaikea todentaa, koska aikuissosiaalityössä ei ole käytössä AVAIN -tietosisällöt (SosiaaliLifeCare käyttöönnotossa). AVAIN-mittari on väline sosiaalityön kehittämiseen ja päätöksentekoon, esimerkiksi päättäjien sosiaalityötä koskevan ymmärryksen lisäämiseen. Kirjaaminen vaikuttaa konkreettisesti siihen, että vaikuttavuustietoa on mahdollista välittää edelleen palvelujen suunnitteluun, resurssien kohdentamiseen sekä poliittiseen päätöksentekoon.
Monialaisuus / monitoimijuus	Assun jäljillä: Kirjaamisen yhtenäistäminen monialaisessa mielenterveyskuntoutuksen palveluverkostossa. Etkot Assulle: Muistilista aikuissosiaalityöntekijälle asiakassuunnitelmaan valmistautumiseksi. Saanko luvan? Suostumuslomake aikuissosiaalityön ja yhteistyötahojen tietojen vaihtoon Kaksineuvoisen alueella.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Systemaattisesti osaksi työikäisten asiakassuunnitelmaa otetaan käyttöön SosMetaan sisältyvät AVAIN -tietosisällöt. Hyvinvointialueella yksi yhteinen SosiaaliLifeCare käyttöönnotossa 2023 aikana. Koulutus ja valmennus AVAIN mittarin käytölle osana asiakassuunnitelmaa sekä kirjaamisvalmennusta (katso: Sosiaalihuollon rakenteinen kirjaamisen ohjeet ja tuen toimintamalli dia 44). Hyödyntää pilotin aikana tehtyjä muistilistoja.
Muuta huomioitavaa?	Sosiaalihuollon kehittämisohjelma - THL Assun jäljillä Innokylä (innokyla.fi) Saanko luvan? Innokylä (innokyla.fi) Etkot Assulle Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: sosiaalinen kuntoutus (Sosiaalityön vaikuttavat toimintamallit) PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta? Kyllä	Mikä yksikkö vastaa toimintamallista hankkeen jälkeen? Työikäisten palvelut / Työllisyyttä ja osallisuutta edistävät palvelut /palveluyksikköjohtaja	Hankkeen yhteyshenkilö: Anneli Riski
--	--	---------------------------------------	--	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Palvelun sisällön suunnitelmallisuudella asetetaan päämääriä – miten edetään ja mitä tehdään asiakkaan kuntoutumisen realististen tavoitteiden hyväksi. Yksilöllisyys ja räätälöity palvelukokonaisuus, realistiset ja konkreettiset tavoitteet kuntoutuksen etenemiseksi.
Ammattilaiset	Toimintamallin ydinelementtien vahvistaminen käytännön työssä ja niiden sisällyttäminen palvelukuvaukseen edesauttaa mieltämään sosiaalisen kuntoutuksen omaksi aikuissosiaalityöstä ja -ohjauksesta erilliseksi palveluksi, eikä vain sosiaalityön ja- ohjauksen työotteeksi. Toimintamalli vahvistaa, että sosiaalisen kuntoutuksen paikka organisaatorakenteessa mahdollistaa toimeenpanon vaikuttavalla tavalla.
Laatu	Asiakkaan yksilöllisiin realistisiin tavoitteisiin keskittyminen ja tavoitteellinen työote, toteutuu tässä toimintamallissa.
Vaikuttavuus	Toimintamallissa toteutuu sosiaalisen kuntoutuksen ydin ja vaikuttavasti tehtävä työtä. Asiakaspalaute positiivista. Yksilöllisyys ja asiakkaan tarpeiden huomioiminen motivoi asiakasta ja lisää sen myötä vaikuttavuutta.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Oikea palvelu oikeassa paikassa mahdollistaa palvelujen suunnittelun asiakkaan yksilölliseen tilanteeseen, jolloin kuntoutuminen on tavoitteellista ja mahdollista. Sosiaalisella kuntoutuksella pyritään vahvistamaan erityisesti nuorten aikuisten opintojen loppuunsaattamista, työelämävalmiuksia ja itsenäistä suoriutumista arjen toiminnoista. Tarve pitkäkestoisille erityispalveluille ja tuen tarpeille vähenee.
Monialaisuus / monitoimijuus	Toimintamallin yksi ydinelementti; kuntoutuksellisten tarpeiden selvittäminen edellyttää monialaista yhteistyötä. Toteutettu verkostoissa.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Sosiaalisen kuntoutuksen palvelun tunnistaminen entistä paremmin. Sosiaaliseen kuntoutukseen tulee ohjata systemaattisemmin tästä palvelusta hyötyviä asiakkaita - edellyttää yhteistyön lisäämistä mielenterveys- ja päihdepalveluihin.
Muuta huomioitavaa?	Sosiaalihuollon kehittämisohjelma - THL

Toimintamalli: Työikäisten asiakasohjaus (Sosiaalityön vaikuttavat toimintamallit) PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen Työikäisten sosiaalipalvelut/ aikuissosiaalityö	Yhteyshenkilö: Riina Lahdensuo
--	--	--------------------------------------	--	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Hyvinvointialueen asukkaille sekä heidän läheisilleen matalalla kynnyksellä, varhaisessa vaiheessa ohjausta ja neuvontaa työikäisten palveluihin liittyvissä asioissa, esim. arjessa selviytyminen, taloudellinen tilanne tai asuminen.
Ammattilaiset	Tavoitettava ja saavutettava kanava yhteistyökumppaneille sekä muille viranomaisille. Ammattilaisilla mahdollisuus saada tietoa, jota pystyy omassa työssään hyödyntämään. Asiakasohjauksen avulla pystytään lisäämään aikuissosiaalityössä työn hallittavuutta ja suunnitelmallista työskentelyä.
Laatu	Asiakasohjausta toteuttavat sosiaalihuollon ammattihenkilöt, joilla laaja osaaminen ja tuntemus palvelujärjestelmästä. Osaavalla ohjauksella asia pystytään ratkaisemaan mahdollisimman pitkälle jo ensivaiheessa.
Vaikuttavuus	Matalalla kynnyksellä, varhaisessa vaiheessa annettu neuvonta ja ohjaus voi vähentää palveluiden tarvetta jatkossa. Chatpalvelun käyttö mahdollista sijainnista riippumatta.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Toimivalla asiakasohjauksella voidaan saada nykyiset resurssit riittämään paremmin, päällekkäisen työn väheneminen. Asioiden ratkaisu mahdollisimman varhaisessa vaiheessa vähentää kustannuksia tulevaisuudessa.
Monialaisuus / monitoimijuus	Yhteistyö eri palveluiden välillä lisää asiakasohjauksen vaikuttavuutta. Yhteistyö vaatii vielä kehittämistä.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Riittävä resurssi asiakasohjauksen tekemiseen. Toiminnan kehittäminen tarpeen mukaan.
Muuta huomioitavaa?	Työikäisten asiakasohjauksen toimintamallista löytyy sosiaalityön vaikuttavien toimintamallien (matalan kynnyksen sosiaalityö) ydinelementit. Sosiaalityön vaikuttavat toimintamallit ovat osa sosiaalihuollon kehittämisohjelmaa. Työikäisten asiakasohjaus Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Rakenteellinen sosiaalityö PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä yksikkö vastaa toimintamallista hankkeen jälkeen? Kehityspalvelut / RRP-hanke	Hankkeen yhteyshenkilö: Anneli Riski
--	--	--------------------------------------	--	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Rakenteellisella sosiaalityöllä etsitään asiakkaiden tilanteisiin ja olosuhteisiin parannusta. Rakenteellisella sosiaalityöllä tuetaan asiakkaan tilannetta hänen tilanteensa juurisyöt huomioiden.
Ammattilaiset	Ammattilaiset tunnistavat ilmiöitä ja tuottavat asiakastyöhön perustuvaa tietoa. Rakenteellisella sosiaalityöllä mahdollistetaan ammattilaisten osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien lisääminen sekä havainnoinnin, raportoinnin ja analysoinnin systematisointi. Jatkuvalle oman työn ja toimintatapojen kehittämisen, kriittisellä tarkastelulla ja osallistumisella palvelualueen toiminnan suunnitteluun edistetään rakenteellisen sosiaalityön tavoitetta eli vahvistetaan kansalaisten hyvinvointia.
Laatu	Sosiaalityöntekijöiden asiantuntemuksen hyödyntäminen päätöksenteossa edistää strategiatyön toteutumista tavoitteen suuntaan.
Vaikuttavuus	Ammattilaisen kokemustiedon hyödyntäminen osana tiedolla johtamista. Rakenteellisen sosiaalityön tehtävänä on vaikuttavuuden seuranta – rakentaa, koota ja muokata paikallisten palvelujen ja toimintaverkostojen kokonaisuutta. Sosiaalityöhön kertyy tietoa ja ymmärrystä asiakkaiden tilanteista ja niiden yhteiskunnallisista yhteyksistä (esim. palvelu ei vastaa tarvetta, tarvetta ei ole tunnistettu), jota tulee hyödyntää hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Pystytään reagoimaan palvelujen saatavuuteen ja oikea-aikaisuuteen paremmin. Kun kehitetään ja tunnistetaan sellaisia toimintatapoja ja tekijöitä, joilla voidaan ehkäistä sosiaalisia ongelmia, pitkäaikaisasiakkuuksien muodostumista ja erityispalvelujen tarvetta, päästään vaikuttamaan kustannustehokkuuteen.
Monialaisuus / monitoimijuus	Hallinnon ja käytännön työn vuoropuhelun tehostaminen.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella	Laatia alueellinen toteutussuunnitelma rakenteellisen sosiaalityön tiedontuotantoon, kansallisen projektin (THL) tuella.
Muuta huomioitavaa?	Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin kehittäminen -projekti Innokylä (innokyla.fi) Sosiaalihuollon kehittämisohjelma - THL

Toimintamalli: Talousneuvola PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä yksikkö vastaa toimintamallista hankkeen jälkeen (tehtävänimike) Työikäisten palvelut, aikuissosiaalityö palveluyksikköjohtaja	Hankkeen yhteyshenkilö: Anu Tikkala
---	---	--------------------------------------	---	---


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Mahdollisuus matalan kynnyksen talousneuvontaan, taloushaasteet selkiytyvät mahdollisimman varhaisessa vaiheessa (muiden ongelmien ennaltaehkäisy), yhdellä tapaamisella kokonaistilanne selkiytyy, kokonaisvaltainen hyvinvointi lisääntyy taloustilanteen selkiytyessä -> vähentää muita huolikäyntejä. Mahdollistaa yhteydenoton matalalla kynnyksellä ilman leimautumisen pelkoa.
Ammattilaiset	Vähentää kuormaa mm. talous- ja velkaneuvonnasta joka ruuhkautunut, vähentää häiriökysyntää ("kenen ammattilaisen asia"), yhdellä käynnillä vastuut toimijoiden kesken selkiytyvät, ammattilaiset oppivat ymmärtämään paremmin eri organisaatioiden rooleja (osaaminen kehittyy).
Laatu	Palveluun helppo tulla, voi asioida myös nimettömänä, kaikilla alueen asukkailla pääsy palveluun, monialaisessa palvelussa kokonaisuus huomioidaan kerralla eri organisaatioiden näkökulmasta
Vaikuttavuus	Muut ongelmat eivät lisäänty talouden haasteiden vuoksi, taloudellisen tilanteen selkiytyminen parantaa hyvinvointia ja ennaltaehkäisee taloudellisen ahdingon aiheuttamia epätoivoisia ratkaisuja.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Varhaisella talouden monialaisella tuella vähennetään mm. toimeentulotukeen ja muihin etuuksiin liittyvät hakemukset/käynnit/epäselvyydet -> henkilöstökustannukset pienenevät ja taloudellista säästöä syntyy etuuksista, palvelusta ei synny pitkäkestoista asiakkuutta (tarvittaessa palvelutarpeen mukaan).
Monialaisuus / monitoimijuus	Toteutuu toimintamallissa, toimijoiden kesken vastuut selkeät. Toiminnassa mukana Ulosotto, talous- ja velkaneuvonta, Kela ja hyvinvointialue.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Organisaatiot ilmaisseet sitoutuvansa toiminnan jatkamiseen 2024. Toiminnan koordinointi, ylläpito, resurssit ja edelleen kehittäminen vaativat toimenpiteitä (mm. ajanvarauksen kehittäminen, yhteisen tietoturvallisen etäyhteyden varmistaminen, kokemusasiantuntijoiden roolin vahvistaminen). Sosiaalisen luototuksen ja muun taloussosiaalityön linkittäminen entistä tiiviimmäksi ja toimivammaksi kokonaisuudeksi.
Muuta huomioitavaa?	Talousneuvola - Etelä-Pohjanmaan maakunnallinen toimintamalli Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Vammaispalvelujen asiakasohjaus PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta: Kyllä	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen: Vammaispalvelut	Yhteyshenkilö: Pirjo Kankaanpää
---	--	---------------------------------------	--	---


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Helposti saatavilla oleva matalan kynnyksen ohjaus ja neuvonta koko hyvinvointialueella. Edistetään asiakkaiden varhaista ohjautumista oikeisiin palveluihin. Ohjausta järjestetään monikanavaisesti saavutettavuus huomioiden. Edistetään vammaisten asiakkaiden osallisuutta, keskinäistä yhdenvertaisuutta sekä yhtäläisiä oikeuksia vamman laadusta ja henkilön asuinpaikasta riippumatta.
Ammattilaiset	Yhteydenotot systemaattisia ja ohjaus yhdenmukaista. Päällekkäinen työ vähenee, kun ohjausta ja palveluja järjestetään ja yhteensovitetään suunnitelmallisesti. Resurssit kohdentuvat tehokkaammin ja oikea-aikaisesti. Asiakasohjaajan työn tukena vammaissosiaalityön ja -ohjauksen tiimi.
Laatu	Ohjaus ja neuvonta toteutuvat asiakkaille yhdenvertaisina, viestintä on selkeää ja saavutettavaa. Työntekijöiden päätöksenteossa tukena laajempi tiimi, jolloin laadukkaat ja tarkoituksenmukaiset toimintatavat vahvistuvat.
Vaikuttavuus	Oikea-aikainen neuvonta, ohjaus ja tuki sujuvoittavat palveluprosesseja ja ehkäisevät häiriökysyntää. Henkilöstöresurssit ja kustannukset pystytään kohdentamaan tehokkaammin.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Työntekijöiden resurssit käytössä tarkoituksenmukaisesti, asiakkaan asia käsitellään systemaattisesti ja vältetään päällekkäistä työtä --> hyödyt näkyvät heti.
Monialaisuus / monitoimijuus	Oleellinen osa toimintamallia. Asiakkaan ympärille rakennetaan tarvittaessa monialaisia verkostoja. Konsultaatiot eri tahojen välillä käytössä.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Asiakasohjauksen toimintamalli laajentunut 6/2023 koko hyvinvointialueelle. Suunnitelmat toiminnan vakiinnuttamisesta ovat olemassa ja vammaispalveluiden johtavien viranhaltijoiden käsittelyssä. Tärkeää varmistaa, että neuvonta ja ohjaus säilyvät yhdenvertaisina ja laadukkaina. Sisältöjen suunnittelu, yhdenmukaistamista ja kohdennettua viestintää tarvitaan edelleen. Sähköisiä asiointivälineitä kehitetään yhteistyössä Hyvinvoiva Etelä-Pohjanmaa -hankkeen kanssa.
Muuta huomioitavaa?	Huomioitava työntekijän osaamisen ylläpito ja vahvistaminen sekä monialaisen tiimin tuki. https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/asiakasohjaus-vammaispalveluissa-etela-pohjanmaalla

Toimintamalli: Monialaisen yhteistyön vahvistaminen rikostaustaisten palveluiden järjestämisessä PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurruttamista? Kyllä	Mikä yksikkö jatkaa hankkeen jälkeen: Työikäisten palvelut / aikuissosiaalityö ja -ohjaus	Hankkeen yhteyshenkilö: Anneli Riski
---	---	--	---	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Yhteiset asiakkaamme pääsevät tarvitsemiensa palvelujen piiriin ja saavat palveluja mahdollisimman oikea-aikaisesti, vapautuva vanki löytää paikkansa yhteiskunnassa, asiakasprosessien parempi hallinta ja ennakointi, asiakassuunnitelmat on laadittu yhdessä jolloin samaan tavoitteen suuntaan työskentely toteutuu käytännössä varmemmin. Uusintarikollisuus riski pienenee ja mahdollinen syrjäyttävä elämäntilanne katkeaa.
Ammattilaiset	Päällekkäisen työn tekeminen vähenee organisaatioiden kesken saman asiakkaan kohdalla yhteisen asiakassuunnitelman myötä, erityisosaamisen kohdentaminen tietyille henkilöille. Yhteistyön lisääminen mahdollistaa asiakkaan suunnitelmien toteutumisen käytännössä.
Laatu	Asiakaskohtainen vaikuttava työ: Parhaimmillaan vapautuvalla vangilla on asunto, suunnitelmia koulutuksen tai työn suhteen ja suunniteltuja terveyspalveluja.
Vaikuttavuus	Rikosten uusimisriski pienenee, hoidon jatkuminen seuraamuksen päätyttyä yhteistyössä hvan ja palveluntuottajien kanssa (oikeusministeriön suositukset linjaamassa). Mahdollisesti jo vankilassa hyödynnetyt palvelut, esim. päihdekuntoutus, jatkuisivat vangilla hänen vapauduttuaan.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Jos palvelujatkumot toteutuvat ja asiakas motivoituu, kustannuksia säästyy myös siten, ettei vapautunut välttämättä syyllisty uusiin rikoksiin. Päällekkäinen työ organisaatioiden kesken vähenee.
Monialaisuus / monitoimijuus	Risellä on monet monialaiset toimijat ja yhteistyöverkostot asiakkaalle. Risen palvelutarjonnan hyödyntäminen osana kuntalaisen palvelu- ja kuntoutuspolkua. Risellä on toimivia yhteistyöprosesseja mm. päihde- ja asumispalveluiden, kelan ja TE-palveluiden kanssa.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Toimintamallin/prosessin perehdyttäminen työntekijöille tulee sujua ja olla kattavaa. Johdon tuki monialaiseen työskentelyyn tulee olla käytettävissä. Tiedottamista ja tiedonkulkua Risen ja hva työntekijöiden välillä tulee pitää yllä kunkin yhteisen asiakkaan kohdalla koko prosessin ajan. Hva aikuissosiaalityössä tulisi tehdä työnjako ja keskittää rise-asiakkaiden asiakkuudet tietyille työntekijöille. Päihdetyöntekijät tulee ottaa mukaan yhteisten asiakassuunnitelmien laadintaan. Palveluiden jatkumoiden suunnittelu ja turvaaminen. Yhteinen prosessi on laadittu ja sen käyttöönotosta ja testaamisesta on sovittu.
Muuta huomioitavaa?	Sidosryhmäyhteistyön linjaukset Rikosseuraamuslaitos 2022. Monialaisen yhteistyön vahvistaminen rikostaustaisten palveluiden järjestämisessä Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Kuntouttavan työtoiminnan toimintamalli PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä yksikkö vastaa toimintamallista hankkeen jälkeen (tehtävänimike) Työllisyyttä ja osallisuutta edistävät palvelut	Yhteyshenkilö: Minna Paloheimo-Asunmaa
---	---	--------------------------------------	---	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Yhtenäinen toimintamalli mahdollistaa asiakkaille yhdenvertaisen, mutta palvelutarpeen mukaisen palveluprosessin asuinpaikasta riippumatta. Yhtenäisten palautteiden ansiosta asiakkaiden työ- ja toimintakyvyn arviointi on tasavertaista toimintapaikasta ja alueesta riippumatta.
Ammattilaiset	Yhtenäiset lomakkeet (sopimus, palaute-/arviointilomakkeet) käytettävissä. Kuntouttavan työtoiminnan prosessi yhtenäinen huomioiden laatu- ja sisältövaatimukset sekä rakenteisen kirjaamisen. Kuntouttavan työtoiminnan toimijoiden roolit selkeytyvät. Toimii uusien työntekijöiden perehdytysmateriaalina.
Laatu	Asiakkaiden palveluprosessi yhdenvertainen asuinalueesta riippumatta.
Vaikuttavuus	Asiakkaiden työ- ja toimintakyvyn arviointi yhtenäistä koko alueella. Toimintamalli selkeyttää tilaajan ja tuottajan välistä toimintaa sekä toimijoiden rooleja.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Toimijoiden roolit prosessin eri vaiheissa selkeytyvät ja vältytään päällekkäiseltä työltä. Yhtenäinen prosessi ohjaa arvioimaan kuntouttavan työtoiminnan tavoitteiden toteutumista säännöllisesti ja laaja-alaisesti, mikä nopeuttaa ja selkeyttää jatkopolutusta kohti työelämää tai muita asiakkaan palvelutarpeen mukaisia palveluja.
Monialaisuus / monitoimijuus	Kuntouttavan työtoiminnan suunnitelma laaditaan yhdessä asiakkaan, TE-palveluiden ja hyvinvointialueen kanssa. Hyvinvointialue on kuntouttavan työtoiminnan järjestäjä ja sitä voidaan järjestää omana toimintana, ostopalveluna tai kolmannen sektorin tuottamana.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella	Riittävää henkilöstöresurssia. Ymmärrystä kuntouttavan työtoiminnan tarkoituksesta ja merkityksellisyydestä asiakkaan yksilöllisen palvelutarpeen näkökulmasta. Juurruttamista ja perehdyttämistä yhtenäisen prosessimallin käyttöönotossa.
Muuta huomioitavaa?	Kuntouttava työtoiminta Etelä-Pohjanmaalla Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Sosiaalinen raportointi (SORA) PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä yksikkö vastaa toimintamallista hankkeen jälkeen? Kehityspalvelut (SB),RRP-hanke	Yhteyshenkilö: Anne Saarijärvi
--	--	--------------------------------------	---	--


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Ammattilaisten asiakastyön yhteydestä tuottaman usein myös ennakoivan ilmiötiedon pohjalta voidaan löytää uusia keinoja kohentaa palvelunkäyttäjien/asiakkaiden pärjäämistä, elämänhallintaa ja hyvinvointia elämän eri osa-alueilla. Myös palvelujen ja palvelujärjestelmän yhteen kehittäminen mahdollistuu. Osallisuuden näkökulmasta on tärkeää, että mm. asiakasraadit/kokemusasiiantuntijat sekä kansalaisyhteiskunnan toimijat osallistuvat tiedon tulkintaan ja reflektointiin.
Ammattilaiset	Monialaisesti ja -kanavaisesti kerätyllä ammattilaisten kokemustiedolla tuotetaan asiakastyössä kertyvää ruohonjuuritason asiantuntijatieta palvelujen suunnittelun, kehittämisen ja päätöksenteon tueksi. Raportointi täydentää indikaattori- ja tilastotietoa nostaessaan esiin myös mm. juurisyyt, alustavat toimenpide- ja ratkaisuehdotukset.
Laatu	Systemaattisesti koottu raportointitieto osana rakenteellista työskentelyä tukee osaltaan tiedolla johtamista: sitä voidaan hyödyntää päätöksenteossa, yhä laadukkaampien palvelujen suunnittelemiseksi, kehittämiseksi ja toteuttamiseksi.
Vaikuttavuus	Lisää osaltaan palvelujärjestelmän toiminnan vaikuttavuutta tukemalla tiedolla johtamista: ilmiötietoa/ammattilaisen kokemustietoa hyödynnetään myös sekä asiakastyössä että indikaattori- ja tilastotiedon rinnalla esimerkiksi hyvinvointikertomus- ja strategiatyössä.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Lisännee aikanaan osaltaan palvelujen kohdentamista ja oikea-aikaisuutta (ammattilaisten yhteistyö-> innovatiiviset työskentelytavat). Mahdollistaa aiempaa paremmin ennakoivan työskentelyotteen "hiljaiset signaalit", joka edesauttaa ilmiöihin ja epäkohtiin tarttumista entistä aiemmin.
Monialaisuus / monitoimijuus	Sosiaalihuolto koordinoi toimintaa kehittämisorganisaatioiden tuella. SORA-tiedontuotannossa on jo tällä hetkellä sosiaali- ja terveydenhuollon, kuntien sivistystoimen, järjestöjen ja seurakuntien sekä rikosseuraamusviraston, talous- ja velkaneuvonnan sekä sovittelun ammattilaisia. Tiedonkeruuta tultaneen jatkossa vielä laajentamaan.
Mitä toimintamallin juurruttaminen ja ylläpito vaatii HVA:eella?	Toimintamalli hyväksytty EP:n HVA:een käyttöön 10/2021 ja sosiaalihuollon linjattu koordinoivan toimintaa 12/2022, kehittämis- ja implementointi jatkuu yhä linjaavan työryhmän ohjauksessa. Mallin tiedontuotannon prosessi tulee osaksi THL:n tuella laadittavaa rakenteellisen sosiaalityön alueellista toteutussuunnitelmaa.
Muuta huomioitavaa?	Vastuut ja resurssoinnit edellyttävät sopimista. Kohdennetut yleiset tai teemoitetut monialaiset tiedonkeruut vaativat henkilöresurssia erityisesti analysointi- ja raportointivaiheissa. Tiedon hyödyntämisen tavat ja foorumit, seuranta ja kehittäminen sovittava alueellisessa suunnitelmassa.

Toimintamalli: Sosiaalinen luototus Etelä-Pohjanmaalla PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä yksikkö vastaa toimintamallista hankkeen jälkeen (tehtävänimike) Työikäisten palvelut, palvelualuejohtaja	Hankkeen yhteyshenkilö: Anu Tikkala
---	---	--------------------------------------	--	---


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Talouden saaminen tasapainoon vähävaraisuudesta huolimatta, taloudellisen syrjäytymisen ja ylivelkaantumisen ehkäisy, itsenäisen taloudellisen suoriutumisen edistyminen, velkakierteen katkaiseminen sosiaalisen luoton avulla, kulutuskäyttäytymiseen huomion kiinnittäminen, yleisen hyvinvoinnin lisääntyminen (useimmiten koko perheen osalta)
Ammattilaiset	Uusi lakiin perustuva palvelu parantaa vähävaraisten asiakkaiden taloudellista suoriutumista -> talousneuvonta vaikuttavampaa sosiaalisen luoton myötä
Laatu	Järjestelmällisesti kerätyn palautteen kautta voidaan taata palvelun laatu. Riittävät henkilö-, raha- ja osaamisresurssit palvelun järjestämiseen ja kehittämiseen takaavat laadun.
Vaikuttavuus	Muualta saatujen kokemusten perusteella tarve toimeentulotuella ja muille sosiaalipalveluille vähenee sosiaalisen luoton myötä. Talousneuvonnan on todettu olevan vaikuttavampaa, kun asiakkaalla on palveluna myös sosiaalinen luotto.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Toimeentulotuen menot pienentyvät, itsenäisen taloudellisen suoriutumisen myötä muiden palveluiden käyttö vähenee -> henkilöstökustannukset voi kohdentaa muihin asiakuuksiin, kulutuskäyttäytymisen muutos näkyy pitkällä aikavälillä verotulojen kasvuna
Monialaisuus / monitoimijuus	Toteutuu mallissa; palvelussa yhdistyvät sosiaalipalveluiden ja taloushallinnon ammattitaito, pankkialan kokemuksesta hyötyä
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella	Toimintamallin käyttöönotto tapahtui lain astuessa voimaan 1.8.2023. Hyvinvointialueen on seurattava palveluun kohdennettujen resurssien ja osaamisen riittävyttä. Palvelun kiinnittäminen osaksi taloussosiaalityön kokonaisuutta sekä palvelun markkinointi vaativat edelleen toimenpiteitä.
Muuta huomioitavaa?	Laki sosiaalisesta luototuksesta 1133/2002 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ® Sosiaalisen luototuksen toimintamalli Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Sosiaalihuollon laatuperusteinen työhönvalmennus PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä yksikkö vastaa toimintamallista hankkeen jälkeen (tehtävänimike) Työikäisten palvelut, työllisyyttä ja osallisuutta edistävät palvelut	Hankkeen yhteyshenkilö: Anu Tikkala
--	---	--------------------------------------	---	---


Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Kuntoutuminen työn avulla tiiviin työhönvalmennuksen tukemana. Työhönvalmennus nivoutuu tiiviiksi osaksi muita palveluita (mm. vammaispalvelut, aikuissosiaalityö, työllisyyspalvelut, terveydenhuolto), kokonaisvaltainen elämäntilanne huomioiden. Palvelun lähtökohdiana asiakkaan oma toive työllistymisestä -> tuki kohti aitoja tavoitteita, unelmia, etuudet yhteensovittaen.
Ammattilaiset	Laatuperusteisen työhönvalmennuksen myötä työn kuntouttava vaikutus osaksi palveluvalikkoa: uusi sosiaalityön väline, selkeä prosessi, mm. valmis lomakkeisto ohjaamaan työtä. Ammattilaisten tuetun työn osaaminen vahvistuu ja laajenee.
Laatu	Palvelun laadun varmistavat 25 laatukriteeriä (tieteellisesti validoitu), joihin toiminta pohjautuu. Kriteereihin pohjautuvaa laatuarviointia tehdään säännöllisesti - mitä paremmat pisteet, sitä parempia työllistymistuloksia palvelulla saadaan aikaan.
Vaikuttavuus	Työn kuntouttava vaikutus osaksi sosiaalipalveluita, joka vaikuttaa vähentävästi muiden palveluiden käyttöön. Palvelulla saadaan tutkitusti aikaan hyviä työllistymistuloksia, joilla merkittävä vaikutus yksilön ja yhteiskunnan hyvinvointiin.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Työn kuntouttava vaikutus osaksi sosiaalipalveluita, joka vaikuttaa vähentävästi muiden palveluiden käyttöön. Palkkatulon myötä mm. toimeentulotuen menot vähenevät ja alueen verotulot kasvavat.
Monialaisuus / monitoimijuus	Toteutuu mallissa: Työhönvalmentaja kiinnittyy osaksi asiakkaan monialaista palveluverkostoa. Palvelut ja etuudet nivotaan yhteen toimivaksi kokonaisuudeksi. Työnantajayhteistyö merkittävässä roolissa.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella?	Toimintaa tulee jalkauttaa laajemmin maakuntaan, resurssien kohdentaminen valmennustyöhön, kouluttautuminen - työtteen ja toimintamallin omaksuminen. Työhönvalmennus osana sosiaalipalveluita – toimintakulttuurin muutos laatukriteereiden mukaiseen näyttöön perustuvaan toimintaan, mikäli asiakkaalla halu työllistyä.
Muuta huomioitavaa?	Laatuperusteinen työhönvalmennus sosiaalipalveluissa - Etelä-Pohjanmaa Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Omaishoidon tuki <p style="text-align: right;">PALUU</p>	Toimintamallin tila: 	Vaatiiko juurrutusta: Kyllä	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen: Ikäihmisten palvelut, Vammaispalvelut	Yhteyshenkilö: Pirjo Kankaanpää
--	---	---------------------------------------	---	---

Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Hyvinvointialueemme omaishoitajille ja -hoidettaville varmistuu yhdenvertaiset palvelut. Mm. tuen tarpeen arviointiprosessi ja omaishoitajuutta tukevat palvelut toteutuvat yhtenäisten käytäntöjen kautta. Omaishoitajan vapaiden järjestämistavat ja muut omaishoitajuutta tukevat toiminnot on suunniteltu yksilöllisesti. Terveystarkastuksiin ohjaus on selkeää, virkistys – ja koulutusmahdollisuuksia on järjestetty systemaattisesti.
Ammattilaiset	Työ selkeytyy yhteisten käytäntöjen myötä. Ikäihmisten palveluiden ja vammaispalveluiden työntekijöiden yhteistyö tiivistyy ja päällekkäinen työ vähenee. Käytännön työtä ohjaavat yhteinen toimintaohje, lomakkeet ja päätöksenteko.
Vaikuttavuus	Omaishoidon tukeen liittyvä päätöksenteko toteutuu vammaispalveluiden että ikäihmisten palveluiden kautta. Yhteiset käytännöt ehkäisevät siiloutumista ja vahvistavat yhdenvertaisia palveluja. Omaishoitajat saavat tarvitsemansa tuen ja jaksaminen vahvistuu.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Omaishoitajuutta tukevien palveluiden saavutettavuus on huomioitu viestinnästä alkaen. Omaishoitajat saavat tarvitsemansa tiedon ja tuen monikanavaisesti yhteisen toimintaohjeen ja yksilöllisesti suunniteltujen toimintatapojen mukaisesti. Omaishoitajan hyvinvointia ylläpidetään ja jaksamista tuetaan ennaltaehkäisevästi --> kustannussäästö. Omaishoidon tuen prosessi tehostuu ja työntekijöiden resurssit kohdentuvat tarkoituksenmukaisesti.
Monialaisuus / monitoimijuus	Omaishoidon tuen arvioinnissa sekä tuen, koulutuksen ja vapaiden järjestämisen toteuttamisessa toimitaan hyvin laajasti sote-, sivistys-, järjestö- ja yhdistyskentällä.
Mitä pitää tapahtua v. 2023, jotta toimintamalli on käytössä alueellamme	Tarvitaan edelleen yhteistyön tiivistämistä eri sektoreilla. Lomakkeita ja omaishoidon vapaiden järjestämistapoja täytyy edelleen kehittää, esimerkkinä palvelusetelin käyttöönotto. Koulutus- ja virkistystoimintaa kehitetään järjestöjen ja yhdistysten kanssa. HVA:n internet-sivuilla on kohta omaishoitoon liittyville asioille, jonka tiedot täsmentyvät. Sähköisiä asiointitapoja kehitetään yhteistyössä Hyvinvoiva Etelä-Pohjanmaa -hankkeen kanssa.
Muuta huomioitavaa?	Omaishoidon toimintaohje ja palkkiot 2023

Toimintamalli: Sosiaalihuollon rakenteinen kirjaaminen: ohjeet, tuki ja kirjaamisasiantuntijoiden rooli, tehtävät ja verkoston organisoituminen PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Kyllä	Mikä taho jatkaa hankkeen jälkeen RRP-hanke, mahdollinen UTV-rahoitus, Kansakoulu5, PeSoJory/J.Paavola	Yhteyshenkilö: Auli Romppainen
--	--	--------------------------------------	--	--

Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Asiakastieto on helposti saatavilla: asiakas voi seurata hänestä kertyvä tiedon oikeellisuutta OmaKannasta 1.9.2024 alkaen tiettyjen sosiaalihuollon palvelutehtävien osalta. Tämän avulla asiakkaalle voi jäsentyä oma tilanne uudesta näkökulmasta. Asiakkaalle työskentelyn tavoitteet on selkeästi sanoitettu. Hänen ei tarvitse aloittaa kertomaan "alusta" tilannettaan ja palveluistaan ammattilaisen vaihtuessa.
Ammattilaiset	Yhdenmukainen sosiaalihuollon kirjaamistapa auttaa fokuosoimaan ammattilaisen tekemää työtä. Tiedot ovat löydettävissä helposti. Ohjeet toimivat perehdytyksen välineenä ammattilaiselle. Kirjaamisasiantuntijoiden rooli, työaika ja tehtävät on kuvattu (valmis). Asiantuntijat avustavat ammattilaisia kentällä ja järjestävät koulutuksia säännöllisesti ja systemaattisesti. Kirjaamisasiantuntijoiden verkosto HVA:lla on käynnistynyt.
Laatu	Kirjaaminen noudattaa lain mukaisia, kansallisesti sovittuja rakenteita ja on siten yhtenäinen. Asiakastiedon toisiokäytössä saadaan vertailukelpoista tietoa eri alueiden kesken ja tunnistetaan alueellisia eroja.
Vaikuttavuus	Asiakkaan ja ammattilaisen oikeusturva paranee ja asiakastiedon siirtyminen toiseen organisaatioon helpottuu. Laadukas rakenteinen kirjaaminen on tietojohdamisen perusta: asiakirjoista tuotetaan kauttaaltaan monenlaista tietoa ja tiedon tuottaminen valtakunnallisiin tilastoihin helpottuu. Asiakastiedon arkiston myötä asiakastiedon toisiokäyttö korostuu.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Asiakastietojärjestelmän ja rakenteisen kirjaamisen oppiminen vie aluksi aikaa. Kun kirjaaminen rutinoituu työntekijälle, saadaan ajantasaista tilastotietoa alueellisesti ja kansallisesti. Asiakasasiakirjat löytyvät yhdestä paikasta (asiakastiedon arkisto), jolloin asiakkaasta oleva tieto kulkee asiakkaan sosiaalipalvelujen mukana riippumatta asuinpaikasta.
Monialaisuus / monitoimijuus	Tietopohjaa hyödynnetään kehittämisessä, tilastoinnissa, raportoinnissa, vertaillessa eri alueita, vaikuttavuustutkimuksessa. Kun rekisteritietoja tulevaisuudessa yhdistetään, on mahdollista saada tietoa asiakkuuksien palvelupoluista ja monikäytöstä.
Mitä pitää tapahtua v. 2023, jotta toimintamalli on käytössä alueellamme	ATJ:n (SosiaaliLifeCare) käyttöönotto sosiaalihuollon eri palvelutehtävissä vie aikaa. ATJ:n käyttöönoton koulutukset työntekijöille edettävä ja siten myös sosiaalihuollon rakenteinen kirjaaminen ja sen käyttöönotto osassa palvelutehtäviä herättää paljon kysymyksiä. Mallin käyttöönotto edellyttää paljon linjaavaa keskustelua esihenkilöiden kesken eri sosiaalihuollon palvelutehtävissä.
Muuta huomioitavaa?	Sosiaalihuollon muut palvelutehtävät tarvitsevat ohjeet myös (vrt. hankesuunnitelma). Tarvitaan: esihenkilöiden ymmärrystä sosiaalihuollon tiedonhallinnasta kokonaisuudessaan ja se vaatii heiltä tahtotilaa muovata resursseja siihen osoitettujen henkilöiden osalta; b) koulutusta ammattilaisille sosiaalihuollon rakenteisen kirjaamisen eri sisällöistä. Malli löydettävissä myöhemmin Innokylästä: Sosiaalihuollon rakenteinen kirjaaminen: ohjeet, tuki sekä kirjaamisasiantuntijoiden rooli ja tehtävät Innokylä (innokyla.fi)

Toimintamalli: Sosiaaliohjaus terveysosiaalityössä PALUU	Toimintamallin tila 	Vaatiiko juurrutusta Ei	Mikä yksikkö vastaa toimintamallista hankkeen jälkeen Terveysosiaalityö ja - ohjaus, vastuuyksikköjohtaja	Hankkeen yhteyshenkilö: Anneli Riski
--	---	-----------------------------------	--	--

Näkökulma	Hyöty / vaikuttavuus
Asiakkaat	Asiakkaan hyvä kohtaaminen näyttäytyy merkityksellisenä terveysosiaalityön toimintaympäristössä.
Ammattilaiset	<p>Sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen tehtävärakenteen määrittäminen toimintamallin pilotin avulla auttaa vahvistamaan sosiaaliohjauksen roolia terveysosiaalityössä sekä vastaavasti nostamaan esiin sosiaalityön asiantuntijuuden tarvetta erikoissairaanhoidon tehtävissä.</p> <p>Henkilöstörakenteen muuttamisen myötä sosiaalityön työmäärän helpottuminen terveysosiaalityössä.</p>
Laatu	Sosiaaliohjauksen ja sosiaalityön tehtävien kohdentuminen selkeästi terveysosiaalityön tehtävänkuvassa näyttäytyy asiakkaalle laadullisena ohjaus - ja neuvontatyönä sekä tarvittaessa sosiaalityön asiantuntemuksen varmistamisessa.
Vaikuttavuus	Toiminnan vakiintumisen myötä saadaan muodostettua sosiaaliohjauksen tehtävänkuvaa terveysosiaalityöhön.
Kustannushyödyt (ja missä vaiheessa tämä näkyy)	Toimintamalli vastaa henkilöstön saatavuuden parantamiseen ja henkilöstörakenteen keventämiseen Terveysosiaalityössä ja -ohjauksessa. Kustannuslaskelma laadittu osaksi pilotointisuunnitelmaa.
Monialaisuus / monitoimijuus	Sosiaaliohjaus ja sosiaalityö kaksi eri asiantuntijuutta. Niiden erottaminen ja määrittäminen omiksi tehtävänkuviksi selkeyttää monialaista toimijuutta terveysosiaalityön ja -ohjauksen yksikössä.
Mitä toimintamallin juurruttaminen tai ylläpito vaatii hyvinvointialueella	Vakanssimuutosten esittäminen ja muutoksen tekeminen henkilöstörakenteeseen.
Muuta huomioitavaa?	Sosiaaliohjaus terveysosiaalityössä Innokylä (innokyla.fi)